

Gemeente Den Haag

Integraal Veiligheidsplan Den Haag

2019-2022

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Veiligheidsbeeld Den Haag	5
Financiën en capaciteit	8
Voortgang	10
3. Beleidspeerpunten die het college met prioriteit aanpakt	11
Speerpunt 1 Versterking weerbaarheid van de stad	11
Radicalisering en polarisatie	11
Terrorisme	14
Cybercriminaliteit	14
Speerpunt 2 Intensivering Haagse aanpak huiselijk geweld	15
Speerpunt 3 Aanpak van ondermijnende criminaliteit	16
Speerpunt 4 Aanpak van overlast en onveilige situaties door personen met verward gedrag	18
3. Voortzetting overige onderdelen van het Haagse beleid	20
Spoor 1 Aanpak van High Impact Crimes	20
Woninginbraken	20
Overvallen en Straatroof	21
Persoonsgerichte aanpak	22
Spoor 2 Gebieds- en probleemgerichte aanpak in wijken en buurten	23
Haagse aanpak problematische (jeugd)groepen	24
Gebiedsgerichte Integrale Handhavings Acties	25
Woonoverlast	26
Cameratoezicht	27
Gebiedsgericht instrumentarium om alcohol- en drugsoverlast terug te dringen	29
Alcoholverbod	29
Alcoholverbod minderjarigen op basis van de Drank- en Horecawet	29
Verbod gebruik softdrugs	29
Gebiedsaanwijzing	30
Overlastwet	31
Bedelverbod	31
Straatintimidatie	31
Spoor 3 Bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit	34
HEIT(Haags Economisch Interventie Team)	34
Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC)	35

Aanpak van drugscriminaliteit.....	35
Gemeentelijk bureau Bibob	37
Mensenhandel.....	37
Veilig uitgaan.....	39
Coffeeshops.....	40
Heling.....	41
Kerntaken openbare orde en veiligheid.....	42
Crisisbeheersing	42
Demonstraties.....	44
Prostitutie.....	45
Evenementen	46
Jaarwisseling.....	47
Voetbal	48
Verder vergroten van burgerparticipatie.....	48
Communicatie	51
Bijlage 1 Financiën.....	53

1. Inleiding

Voor u ligt het nieuwe Integraal Veiligheidsplan voor de periode 2019-2022. In dit plan worden de plannen van de gemeente Den Haag op het gebied van veiligheid voor de komende beleidsperiode uiteengezet. Daarbij houdt het college rekening met de bespreking van de hoofdlijnen van het integraal veiligheidsbeleid in de algemene raadscommissie van 11 juli 2018 (RIS299960) en de raadpleging van de Haagse bevolking.

Dit Integraal Veiligheidsplan is tevens in lijn met de prioriteiten die de Minister van Justitie en Veiligheid heeft gesteld in de Veiligheidsagenda 2019-2022. De landelijke beleidsdoelstellingen zijn

- Ondermijning
- Mensenhandel
- Cybercrime en online kindermisbruik
- Executie

Daarnaast heeft de Minister onderwerpen benoemd die aandacht vragen en waar de politie een partner is in de aanpak, maar waar geen aanvullende landelijke afspraken gelden:

- Terrorisme en extremisme
- High impact crimes en mobiel banditisme
- Kindermishandeling
- Huiselijk geweld
- Personen met verward gedrag

Ook past dit lokale veiligheidsplan binnen de keuzes in het regionaal beleidsplan van de politie Eenheid Den Haag (RIS300564), waarin gemeenten, politie en Openbaar Ministerie (OM) voor de (politie) eenheid Den Haag hun regionale plannen voor de periode 2019-2022 uitwerken. De regionale prioriteiten zijn

- Aanpak van (contra-) terrorisme, extremisme en radicalisering (CTER)
- Cybercrime
- (Huiselijk) Geweld
- High impact crimes
- Overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen/netwerken
- Ondermijning
- Aanpak van verwarde personen

In het regionaal beleidsplan is de sterkteverdeling van de politie vastgelegd. In het regeerakkoord heeft het kabinet extra middelen uitgetrokken voor uitbreiding van de politiesterkte. Dit regionale beleidsplan is ter consultatie aangeboden aan de gemeenteraad (RIS300564) en op 6 december 2018 in het Regionaal Bestuurlijk Overleg vastgesteld.

In §2 van dit veiligheidsplan vindt u het huidige veiligheidsbeeld in Den Haag. Daarin wordt geschetst hoe de veiligheid van Den Haag ervoor staat en welke veiligheidsproblemen in Den Haag prioriteit krijgen.

Vervolgens zal in §3 voor de speerpunten van de burgemeester worden aangegeven wat het college samen met de betrokken veiligheidspartners wil doen om deze problemen op te lossen. De burgemeester heeft de veiligheidsprioriteiten waarop zij versterkt inzet in overleg met het college, het OM en de politie bepaald, namelijk:

- Versterking van de weerbaarheid van de stad, zowel voor radicalisering en polarisatie als terrorisme en cybercrime
- Huiselijk geweld
- Ondermijning
- Personen met verward gedrag

De keuze voor deze speerpunten heeft instemming gekregen van de bewoners en de algemene raadscommissie.

In §4 wordt uitgewerkt hoe het college de rest van de thema's uit de voort te zetten benadering van het veiligheidsbeleid vorm geeft, welke ambities en doelstellingen er zijn en hoe het college die denkt te bereiken. Hierbij houdt het college vast aan de driesporenaanpak, alsmede aan de kerntaken op het terrein van openbare orde en veiligheid.

In bijlage 1 volgt een financiële bijlage. Om de doelstellingen te kunnen realiseren, dienen er voldoende financiële middelen te zijn. Het college heeft besloten om voor de periode 2019 tot en met 2022 jaarlijks incidenteel € 1,7 miljoen beschikbaar te stellen voor de veiligheidsprioriteiten, bovenop de bestaande veiligheidsbudgetten in programma 4 van de begroting. Hoe het college die middelen wil besteden, is uitgewerkt in bijlage 1.

Dit plan is bedoeld voor behandeling in de Commissie Bestuur in maart 2019 en zal na bespreking in de commissie worden vastgesteld door de gemeenteraad.

2. Veiligheidsbeeld Den Haag

Uit de objectieve en subjectieve gegevens over de veiligheidssituatie in de stad blijkt onmiskenbaar dat de Haagse aanpak van veiligheidsproblemen succesvol is (RIS299960).

Op verzoek van de gemeente Den Haag heeft de afdeling Analyse en Onderzoek van de Politie Eenheid Den Haag in aanvulling op de Veiligheidskaart 2017 (bijlage bij RIS299960) een algemeen veiligheidsbeeld van de stad Den Haag opgesteld. Dit geeft een diepgaander inzicht in de veiligheidsontwikkelingen in de stad en stelt de gemeenteraad nog beter in staat om voor de komende beleidsperiode strategische beleidskeuzes te maken. Het actuele veiligheidsbeeld toont trends en ontwikkelingen in relatie tot criminaliteit, openbare orde, veiligheid en onveiligheidsbeleving. Dit beeld bevestigt dat de veiligheidsaanpak werkt, maar legt ook de vinger op een aantal ontwikkelingen dat nadrukkelijk om onze aandacht vraagt. Zo is er in Den Haag in weerwil van alle inspanningen in de afgelopen jaren nog steeds sprake van een concentratie van veiligheidsproblemen in sociaaleconomisch zwakkere wijken met gesloten culturen. Daar zijn hardnekkige hotspots van criminaliteit en overlast zichtbaar, zoals woninginbraak, fietsendiefstal, overlast van verwarde personen, de aanwezigheid van problematische jeugdgroepen en radicalisering. Ook heeft Den Haag handhavingsknelpunten in de vorm van gebieden, locaties en branches waar mogelijk ondermijnende activiteiten plaatsvinden.

Dit pleit voor het doorontwikkelen en nader aanscherpen van de probleem- en gebiedsgerichte aanpak, waarmee Den Haag de afgelopen jaren veiliger is gemaakt. Een verbeterde bestuurlijke informatiepositie door ontsluiting van beschikbare informatie, waaraan het college momenteel hard werkt, kan hierbij helpen. Een intelligente koppeling van data en analyse van de beschikbare informatie binnen de gemeente, maar ook met externe partners en private partijen, kan leiden tot beter onderbouwde beslissingen. De inzet van datascience technieken kan bijdragen aan nieuwe inzichten. Daarmee worden efficiëntere en effectievere keuzes mogelijk, zodat de inzet nog preciezer gericht en gedoseerd kan worden. Een versterkte informatiepositie kan op termijn tevens meer inzicht geven in de oorzaken van onveiligheid, waardoor het college en zijn partners in een betere positie komen om veiligheidsproblemen vóór te zijn.

Op het vlak van georganiseerde criminaliteit die misbruik maakt van legale structuren, ook wel aangeduid als ondermijning, ligt een stevige uitdaging. Georganiseerde criminaliteit ontwricht de samenleving. Daarbij zijn (kwetsbare) inwoners slachtoffer van georganiseerde criminaliteit. Het is onze taak het criminele verdienmodel te dwarsbomen en onze inwoners en bedrijven weerbaar te maken tegen deze organisaties. Niemand kan het fenomeen ondermijning, dat vele verschijningsvormen kent en in alle lagen van de samenleving voorkomt, in een heldere cijfermatige trend vangen, terwijl veel inwoners een niet-pluis gevoel krijgen van de aanwezigheid van louche winkels in de wijk. Dat neemt niet weg dat de gemeente met haar partners in de stad ontwikkelingen en concrete casuïstiek tegen komt, die duiden op ondermijnende activiteiten. Dit blijkt uit signalen van de frontlijnwerkers in wijken en buurten, zoals wijkagenten, welzijnsmedewerkers, community builders, gemeentelijke handhavers en de accounthouders veiligheid in de stadsdelen, de gebiedsscans van de politie en Bestuurlijke Criminaliteits Beeld Analyses van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC).

Uit de signalen blijkt dat de volgende fenomenen in Den Haag voorkomen:

- Drugshandel, die gepaard gaat met geweld en intimidatie;
- Leveren van illegale diensten, waaronder seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting, illegaal gokken en huisjesmelken;
- Fraude en witwassen, waaronder vastgoedfraude, illegale geldstromen, uitkeringsfraude en schijnbeheer in de horeca;
- Lokale dadergroepen en hotshots, waaronder enkele hardnekkige criminele families en de problematiek rondom Outlaw Motor Gangs;
- Lokale knooppunten, hotspots en sleutelbranches, zoals de aanwezigheid van lokale criminele ontmoetingsplaatsen.

Op het gebied van contraterroreisme en radicalisering streeft het college naar verdere vergroting van de weerbaarheid van de Haagse burgers en organisaties. Den Haag was in Nederland jarenlang de stad met de meeste (potentiële) uitreizigers. Tot enkele jaren geleden ging het vooral om personen die zich richtten op vergroting van de groep personen met hetzelfde extremistische gedachtengoed, met als excessen enkele personen van het Haags extremistisch netwerk die probeerden uit te reizen naar een strijdgebied. Zo leidde de strijd in Syrië en Irak ertoe dat moslimextremisten zich steeds meer specialiseerden in het verspreiden van informatie en propaganda, coördinatie en het mogelijk faciliteren en rekruteren ten behoeve van de gewelddadige strijd. Aannemelijk is dat ook de komende 10 á 15 jaar een dreiging uitgaat van het gewelddadig extremisme, waarbij het college de komende jaren rekening moet houden met de terugkeer van oud-strijders en hun vrouwen en kinderen. Daarnaast ziet Den Haag zich geconfronteerd met omstreden predikers die proberen een forum te krijgen in de stad.

Deze ontwikkelingen dragen bij aan scherpere tegenstellingen in Den Haag. Ook de sterk verhoogde asielinstroom van de afgelopen jaren heeft gevolgen gehad voor de Haagse samenleving. De publieke opinie over immigratie is verdeeld; deze verdeeldheid draagt bij aan een toenemende polarisatie in de Nederlandse samenleving. Onvrede over deze toestroom en angst voor gewelddadig extremisme vormen een voedingsbodem voor scherpere tegenstellingen tussen rechtse en linkse bewegingen, wat niet alleen leidt tot scherpere (politieke) debatten, maar ook tot meer demonstraties en tegendemonstraties, intimidaties en bedreigingen. Daarnaast staan in Den Haag objecten met een verhoogd risico of verhoogde dreiging. Om deze reden blijft het wenselijk om het weerstandsniveau van instanties als deze te monitoren. Daarbij zet het college in op vergroting van het veiligheidsbewustzijn en het stimuleren van de instellingen tot het treffen van eigen maatregelen. Het dreigingsbeeld en aanslagen in afgelopen jaren in Europa bij grote evenementen, zoals de kerstmarkt in Berlijn en de aanslag tijdens de vuurwerkshow in Nice, vragen ook om extra (veiligheids-) maatregelen voor grote publieksevenementen in de openbare ruimte.

De toenemende digitalisering en internetgebruik zijn van invloed op de openbare orde en veiligheid in de stad. Steeds meer onderwerpen op het gebied van veiligheid krijgen te maken met een digitale component. Zo kunnen problemen ten aanzien van de openbare orde en veiligheid ontstaan in het digitale domein, manifesteert criminaliteit zich steeds vaker via het internet en vormt cyber een risico op het gebied van crisisbeheersing. Uit het Cybersecuritybeeld 2018 van het National Cyber Security Centre komt naar voren dat de dreiging van cybercriminaliteit alleen maar toeneemt, evenals onze afhankelijkheid van digitale systemen. Volgens het AIVD jaarverslag 2017 worden

steeds meer digitale middelen ingezet voor spionage en politieke beïnvloeding en is Nederland hiervoor een bovengemiddeld aantrekkelijk doelwit vanwege de deelname aan internationale bondgenootschappen zoals de NAVO en de EU en de huisvesting van diverse internationale organisaties. Het leeuwendeel van deze organisaties is gevestigd in Den Haag. De hackpoging door Russische spionnen tegen de Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (OPCW) in oktober 2018 liet zien hoe reëel deze dreiging is.

De gemeentelijke inzet op het gebied van cyber bevindt zich zowel op het werkterrein van de burgemeester als dat van het college.

Vanuit de gezagsrol op de politie zal in driehoeksverband aandacht zijn voor digitale criminaliteit. Op het gebied van openbare orde en crisisbeheersing in het digitale domein bestaat, ook landelijk, nog veel onduidelijkheid ten aanzien van de bevoegdheden en instrumenten die de burgemeester tot haar beschikking heeft of zou moeten hebben. Het klassieke instrumentarium is immers niet (specifiek) toegesneden op de digitale wereld. Daarnaast is het de vraag op welk schaalniveau en vanuit welke rollen en verantwoordelijkheden, bevoegdheden en instrumenten interventies het best kunnen worden georganiseerd: de digitale wereld is mondiaal en beperkt zich zeker niet tot de gemeentegrenzen. De komende periode zal er geïnvesteerd worden in het in kaart brengen van stakeholders en relevante netwerken, gericht op vergroting van de weerbaarheid van de stad op deze punten.

Op het werkterrein van het college zal er de komende periode aandacht zijn voor het verhogen van de digitale weerbaarheid van kwetsbare groepen. Waar grote (commerciële) organisaties een eigen ICT-afdeling hebben of ondersteund worden door de Rijksoverheid, vallen middelgrote en kleine bedrijven en ook burgers soms namelijk 'buiten de boot'. De burgemeester zal hierin optrekken met de betreffende wethouder(s). Het college maakt zich tevens sterk voor de ontwikkeling van cybersecurity kennis en innovatie in Den Haag (RIS300840).

Ook het op orde hebben van het eigen gemeentelijk huis als het gaat om het digitale domein is van belang. Dit onderwerp betreft echter de interne gemeentelijke organisatie en valt dus buiten de scope van openbare orde en veiligheid.

De aanpak van huiselijk geweld vormt een speerpunt van de burgemeester. Huiselijk geweld kent verschillende verschijningsvormen, zoals partnermishandeling, kindermishandeling, ouderenmishandeling, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Het is de meest voorkomende vorm van geweld in Nederland, die bovendien in alle lagen van de bevolking voorkomt. De effecten van huiselijk geweld zijn zo groot en maakt betrokkenen zo kwetsbaar, dat het college zich samen met zijn partners, waaronder de Raad voor de Kinderbescherming, het Crisisinterventieteam, Reclassering, Jeugdbescherming, Veiligheidshuis, politie en OM, nog sterker wil maken in zijn strijd tegen huiselijk geweld. In Den Haag is de afgelopen jaren een multidisciplinaire, integrale aanpak van huiselijk geweld ontwikkeld die wordt voortgezet en een intensivering krijgt, gericht op een optimalisatie van de bestaande aanpak en het doorbreken van de spiraal van geweld en het uit de taboesfeer halen van huiselijk geweld.

De laatste jaren zorgen personen met verward gedrag steeds vaker voor overlast of vormen ze een (acuut) gevaar voor zichzelf of hun omgeving. Het gaat om een zeer diverse groep van mensen en vaak is er sprake van een combinatie van problemen. Voor een deel van de personen met verward

gedrag geldt dat zij niet makkelijk zelf de weg naar hulp weten te vinden of de zorg juist opzettelijk mijden. Door allerlei omstandigheden kan de situatie ontstaan dat zij eenmalig of chronisch in de problemen komen, grip op hun leven verliezen en daardoor overlast veroorzaken of in het strafrechtelijke circuit terecht komen. Dit is de reden dat de aanpak van overlast door personen met verward gedrag extra inzet vraagt. Hiervoor hebben we de afgelopen jaren al een aanpak ontwikkeld, maar deze heeft intensivering en versterking.

Kortom: het succesvolle veiligheidsbeleid wordt voortgezet langs de drie sporen van het afgelopen decennium:

- Aanpak van high impact crimes (overval, straatroof, woninginbraak en geweld);
- Gebiedsgerichte aanpak met een probleemgerichte inzet in wijken en buurten;
- Aanpak van ondermijning, niet alleen strafrechtelijk maar ook bestuurlijk.

Met veel positieve energie en nieuw elan houdt het college vast aan de succesvolle aanpak, verbetert die waar mogelijk en streeft samen met de veiligheidspartners naar het vasthouden van de dalende trend bij de geregistreerde criminaliteit. Binnen het veiligheidsbeleid geeft het college als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen prioriteit aan de speerpunten:

- Versterking weerbaarheid op het vlak van terrorisme, cybercriminaliteit, radicalisering en polarisatie;
- Ondermijnende criminaliteit;
- Huiselijk geweld;
- Overlast en onveilige situaties door personen met verward gedrag.

Financiën en capaciteit

Voor een slagvaardige veiligheidsaanpak zijn voldoende financiële middelen onmisbaar. Vanuit het coalitieakkoord 2018-2022 'Den Haag, Stad van kansen en ambities' is incidenteel budget ter hoogte van € 1,7 miljoen per jaar vrijgekomen voor de veiligheidsprioriteiten van de burgemeester.

Aan het einde van dit plan treft u in bijlage 1 een totaaloverzicht aan van de voorziene investeringen in veiligheid in de periode 2019-2022. De plannen waarbij de nadruk ligt op openbare orde en veiligheid, worden uitgevoerd met de middelen opgenomen onder programma 4, onder de activiteit Bestrijding onveiligheid (BSD). Deze bijlage bevat geen informatie over de andere activiteiten binnen programma 4. De twee financieel meest omvangrijke zijn de bijdragen aan de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) voor brandweer en rampenbestrijding en strandveiligheid. De VRH heeft een eigen meerjarig beleidsplan (RIS300425).

Het voorgestelde veiligheidsplan past binnen het budget en de capaciteit van OM en politie; deze geldstromen lopen overigens niet via de gemeente. Daarnaast stelt het Rijk extra middelen beschikbaar aan de gemeente Den Haag voor de aanpak van radicalisering, de zogenaamde Versterkingsgelden. Ook ontvangt de Eenheid Den Haag € 6 miljoen voor de aanpak van ondermijning uit het Ondermijningsfonds. Hiervan komt een deel ten goede aan Den Haag voor de uitvoering van dit plan.

Een belangrijke randvoorwaarde voor de uitvoering van dit veiligheidsplan betreft de beschikbaarheid van voldoende politiesterkte. De gemeenteraad is reeds geïnformeerd in het

Regionaal Beleidsplan (RIS300564) over de politiesterkte en heeft kunnen zien dat de gemeente Den Haag profiteert van de extra politiesterkte die op basis van het regeerakkoord “Vertrouwen in de toekomst” beschikbaar komt.

Voor de eenheid Den Haag komen er in totaal 91 fte extra bij. Hiervan worden 53 fte’s ingezet voor de bestrijding van ondermijning en cybercrime bij de centrale diensten (recherche, intelligence). Deze capaciteit komt ten goede aan de gehele eenheid en daarmee natuurlijk ook aan de stad Den Haag.

Specifiek voor de stad Den Haag worden 50 fte’s toegevoegd aan het zgn. Hofstadcontingent. Hiermee wordt een uitbreiding van 25 fte gerealiseerd bij de Afdeling Bewaken en Beveiligen van de Dienst Regionale Operationele Samenwerking. Deze uitbreiding heeft alles te maken met de toegenomen opgave op het gebied van de bewaking van (gevoelige) diplomatieke objecten in het licht van het huidige dreigingsniveau. Verder wordt voorzien in een versterking van de paraatheid in de Haagse (binnen)stadsdistricten met 25 fte. Dat onder meer vanwege de toename van het aantal demonstraties, die een robuuster pakket aan maatregelen vragen. Bijkomend effect van deze uitbreiding is, dat hierdoor de druk op de basisteams wordt verlicht. De druk om personeel te leveren voor de uitvoering van bijvoorbeeld (verplichte) taken op het gebied van het bewaken en beveiligen van diplomatieke objecten, wordt hierdoor verminderd.

Van de extra sterkte die beschikbaar komt, is een deel specifiek bestemd voor veiligheid in de wijken. In de Eenheid Den Haag is ervoor gekozen deze extra formatie aan te wenden voor de uitbreiding van het aantal wijkagenten in de regio. In de stad Den Haag werd de (landelijk) verplichte norm van 1 wijkagent op 5.000 inwoners (die voor de gehele eenheid als gemiddelde geldt) al ruimschoots gehaald. In andere gemeenten in de eenheid ligt dat anders: na toevoeging van 38 fte voor uitbreiding van het aantal wijkagenten in de regio, komt het gemiddelde in de stad Den Haag op 1 wijkagent op 3.600 inwoners ten opzichte van 1 op 4.300 in andere gemeenten.

Daarbij geldt de kanttekening dat uitbreiding van de sterkte op papieren niet direct zichtbaar meer formatie oplevert. Het kost immers tijd om de nieuwe politiemensen te selecteren en op te leiden. Daarbij kampt de politie met een forse uitstroom door de vergrijzing. Terwijl sprake is van “nieuw werk”. Net als elders in het land, zal in de politie-eenheid – en dus ook de stad - Den Haag de beschikbare politiecapaciteit de komende jaren onder druk staan.

Om de problematiek enigszins te verzachten, heeft het Rijk onlangs € 91 miljoen extra beschikbaar gesteld voor de politie. Doelstelling is om de capaciteit zo goed mogelijk op peil te houden, bijvoorbeeld door externe inhuur voor administratieve processen, om “blauw” zo veel mogelijk te ontlasten. Daarvan gaat € 7,6 miljoen naar de Eenheid Den Haag. Gelet op de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand, ontvangt de Eenheid Den Haag in dat kader € 1 miljoen extra budget. Waar het hier gaat om maatregelen in het kader van het beheer van de politie, geschiedt de besteding van deze middelen ook onder verantwoordelijkheid van de politie.

Voortgang

De gemeenteraad kan sturen op basis van de voortgang die wordt gemeld in het kader van de planning- en controlcyclus (programmarekening en meerjarenbegroting in onder andere programma 4) en de jaarlijkse Veiligheidskaart. Daarnaast zal de Driehoek één keer per jaar aanwezig zijn bij de raadscommissie voor een werkbepreking over veiligheid, telkens in het tweede kwartaal, om trends en ontwikkelingen op het gebied van veiligheid met de raadscommissie door te spreken.

3. Beleidsspeerpunten die het college met prioriteit aanpakt

Speerpunt 1 Versterking weerbaarheid van de stad

Radicalisering en polarisatie

Radicalisering kan grote gevolgen hebben voor de veiligheid van onze burgers. Hoewel de problematiek ernstig is, is het vooralsnog beperkt tot een kleine groep mensen. Toch kan een geradicaliseerde enkeling enorme schade toebrengen. Ook het opzettelijk versterken van tegenstellingen tussen bevolkingsgroepen is schadelijk. De preventie en aanpak van radicalisering, polarisatie en extremisme is een blijvende prioriteit van de gemeente. De preventieve activiteiten zijn gericht op het vergroten van de weerbaarheid en het versterken van de binding met de samenleving.

In de Haagse aanpak preventie polarisatie, radicalisering en jihadisme 2015-2019 (RIS278115) is de afgelopen jaren gebouwd aan een inclusieve aanpak, die zich uitstrekt van preventie tot repressie, van vroeg signaleren tot resocialisatie en van professionele netwerkpartners tot vrijwillig betrokken inwoners die de aanpak met ons uitvoeren. De aanpak preventie polarisatie en radicalisering is onderverdeeld in vier speerpunten:

- Netwerken en Communicatie;
- Persoonsgerichte aanpak;
- Kennis en Kunde;
- Versterken maatschappelijke weerbaarheid.

De ontwikkelde maatregelen en instrumenten worden ingezet en waar mogelijk verbeterd. Eén daarvan is het verder uitbouwen van de netwerken in stadsdelen en wijken, die veelal bestaan uit eerstelijns professionals en kaderleden van migrantenorganisaties. Door deze netwerken heeft de gemeente contacten tot in de haarvaten van de wijk en weten de gemeentelijke medewerkers als geen ander wat daar speelt.

In de ogen van het college kunnen eerstelijnsprofessionals vanuit hun directe contacten met burgers een rol spelen in het herkennen van tekenen van radicalisering en de reactie daarop. Dit is de reden dat wij deze frontlijnwerkers, waaronder docenten, jongerenwerkers, medewerkers van de sociale dienst en het CJG, medewerkers van hulpverleningsinstellingen en huismeesters van corporaties hebben getraind. De samenwerking met deze professionals zal nog verder worden verstevigd en de kennis over en trainingen op het vlak van radicalisering blijven toegankelijk voor frontlijnwerkers.

De gemeente Den Haag heeft een integrale persoonsgerichte aanpak ontwikkeld voor potentiële uitreizigers, terugkeerders, minderjarigen, facilitators/conselaars en andere personen met een radicaliseringsduiding. Deze persoonsgerichte aanpak is maatwerk; per persoon wordt een plan van aanpak opgesteld. Dit plan van aanpak wordt opgesteld binnen het samenwerkingsverband Veiligheidshuis Haaglanden, waar partners uit de strafrechtketen, de zorgketen, gemeentelijke partners en bestuur hun inzet verbinden in de aanpak van complexe problematiek. De aanpak is gericht op disengagement, het losweken van de (potentiële) extremisten uit extremistische netwerken. Zij krijgen hulp om hun leven weer op de rails te krijgen. Interventies kunnen gericht zijn op bijvoorbeeld werk en scholing, inkomen, wonen, dagbesteding, schulden, gezondheid en aanpak

van psychosociale problemen. Ook familieleden van geradicaliseerden krijgen extra aandacht. Zij hebben een belangrijke rol bij de resocialisatie van tegengehouden en teruggekeerde (potentiële) strijders, uitreizigers of extremisten. Hoewel er geen wettelijke mogelijkheden zijn om ouders of gezinsleden te verplichten tot deelname aan specifieke trajecten, kan het bieden van hulpverlening het vertrouwen in de overheid sterken en leiden tot constructieve oplossingen. De insteek is om via onze aanpak de weerbaarheid te vergroten. De komende jaren blijft de inzet gericht op terugkeerders, zowel extremisten die terugkeren uit strijdgebied als terugkeerders die in binnen- en buitenland hun detentie hebben uitgezeten en terugkeren naar Den Haag. Terugkeerders worden aangehouden en indien mogelijk strafrechtelijk vervolgd zodra zij in Nederland komen. Als zij zich na detentie in Den Haag willen vestigen, krijgen zij een persoonsgerichte aanpak.

Scholen zijn belangrijke partners bij de preventie en aanpak van radicalisering. In de convenanten schoolveiligheid tussen gemeente en scholen voor voortgezet onderwijs en MBO zijn maatwerkafspraken gemaakt. Sommige van deze afspraken gaan over thema's als polarisatie en radicalisering. De scholen kunnen zelf bepalen hoe zij aandacht schenken aan radicalisering en of zij het nodig vinden dat docenten of leerlingen daar lesprogramma's voor volgen. De gemeente kan daarbij advies geven en brengt het bestaande aanbod onder de aandacht.

Voor facilitatoren en verspreiders van extremistische propaganda, waaronder de omstreden predikers, geldt een driesporenaanpak, bestaande uit interactie en dialoog, aanspreken en confronteren, en verstoren en handhaven. Omstreden predikers mogen geen forum krijgen in Den Haag. Daarom is het college alert op signalen hiervan en zoekt het college contact met de uitnodigende instantie, afhankelijk van de situatie. Echter, het wettelijk instrumentarium is beperkt onder meer doordat instanties niet verplicht zijn om predikers bij de gemeente aan te melden.

De samenwerking met de Haagse islamitische gemeenschap is een belangrijk aspect in het tegengaan van radicalisering. Islamitische organisaties zijn belangrijke en onmisbare bondgenoten. In de stadsdelen vindt overleg plaats met het netwerk van religieuze instanties. De hierboven genoemde frontlijnwerkers in de stadsdelen onderhouden contacten met sleutelpersonen in de wijken. Ook de burgemeester voert regelmatig overleg met vertegenwoordigers van de besturen van de verschillende moskeeën in de stad. De burgemeester heeft aan het Rijk voorgesteld om intensiever samen te werken om ongewenste financiering tegen te gaan, in combinatie met uitbreiding van het wettelijk instrumentarium.

Naast radicalisering is ook een toename van polarisatie te bemerken tussen religieuze groepen, links- en rechtsactivisme en -extremisme en mensen met en zonder migratie-achtergrond. Recent heeft de AIVD een rapport uitgebracht over extreem rechts. Daarin stelt de AIVD dat rechts-extremisten vaker dan voorheen uitspraken doen die geweld tegen met name moslims en de overheid aanmoedigen en verheerlijken. Hoewel zij zelden daadwerkelijk tot geweld overgaan, maakt de AIVD zich zorgen om het klimaat dat in Nederland ontstaat. De AIVD benoemt in zijn publicatie twee aandachtspunten. Het eerste gaat over de geweldsdreiging. Het (online) taalgebruik is steeds gewelddadiger en de fascinatie voor wapens is groot. In het algemeen wordt niet snel overgegaan tot geweld, maar het risico dat eenlingen of kleine groepen naar geweld grijpen is wel groter dan in het verleden. Het tweede aandachtspunt is de dreiging voor de democratische rechtsorde vanuit het 'intellectuele'

rechts-extremisme. Bijvoorbeeld de alt-rightbeweging heeft als doel om een zeer extremistisch gedachtegoed gemeengoed te maken in de Nederlandse samenleving en het openbaar bestuur. Kort voordat het rapport verscheen had IPPR een bijeenkomst voor professionals georganiseerd over de ontwikkeling van extreem rechts in Nederland en Den Haag. In Den Haag zien we een kleine stijging van het aantal aangevraagde demonstraties met een rechts signatuur, het totale aantal is nog gering. Desalniettemin is het effect in de stad groot. Het college blijft zich sterk maken voor de vrijheid van demonstratie, maar waakt daarbij met de veiligheidspartners voor de veiligheid in de stad. Voor de toekomst zijn er scenario's denkbaar waar rekening mee moet worden gehouden in de beleidsvorming en de afspraken tussen de veiligheidspartners. In de komende collegeperiode zal ook aandacht worden besteed aan andere vormen van extremisme en de aanpak ervan.

Omdat mensen die zijn geradicaliseerd zich niet aan de gemeentegrenzen houden, blijven we investeren in regionale en landelijke verbanden. Vanwege de mogelijke terugkeer van strijders uit strijdgebieden in het buitenland, investeert het college ook in internationale partners. De gemeente Den Haag is aangesloten bij internationale en nationale netwerken zoals het European Forum for Urban Security (EFUS), het Strong Cities Network en de netwerken die worden georganiseerd door de Nationale Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De focus ligt hierbij op het borgen van opgedane kennis en ervaring.

Het college streeft naar een duurzame en flexibele aanpak. De flexibiliteit bereiken we door in te blijven spelen op ontwikkelingen die op ons afkomen, zoals de hernieuwde opkomst van (extreem-) rechts of de verschuiving van netwerken naar de online wereld. De opgezette aanpak wil het college structureel borgen en verankeren in de organisatie, zodat de opgebouwde expertise en instrumenten niet verloren gaan. Dit lukt dankzij de middelen die het huidige college heeft uitgetrokken voor de veiligheidsspeerpunten van de burgemeester. Het Rijk blijft ook in de komende regeringsperiode inhoudelijk en financieel investeren in de aanpak van radicalisering. Rijk en gemeenten werken op allerlei niveaus intensief samen, in de uitvoering en bij de beleidsvorming. Het college is enthousiast over de manier waarop dat gaat. Het Rijk is van (groot) belang als facilitator. De Versterkingsgelden zijn vanaf 2019 structurele gelden die jaarlijks aangevraagd kunnen worden. Dat is een grote zorg minder, ook al staat de hoogte van het bedrag dat we jaarlijks ontvangen niet op voorhand vast. Het college vertrouwt er op dat we de komende jaren over een solide basis voor onze aanpak beschikken, in aanvulling op onze eigen investering. Dit betekent overigens niet dat de gemeente zich niet meer zou hoeven inzetten voor verankering van de voorzieningen en instrumenten die de afgelopen jaren zijn gerealiseerd. Het college zet zich in om maatregelen die hun succes bewezen hebben een plek te geven in het reguliere beleid en de reguliere bekostiging. Daarover maakt het college de komende periode afspraken. Daardoor wordt en blijft het mogelijk om snel in te spelen op veranderende omstandigheden.

Ambities 2019-2022

- Structurele verankering van de succesvolle aanpak van radicalisering en polarisatie, en daarmee behoud van opgebouwde expertise en instrumenten;
- Onderhouden en verder uitbouwen van netwerk van frontlijnwerkers en van inwoners van de stad;
- Training van de nieuwe aanwas van frontlijnwerkers;

- Onderhouden en verder uitbouwen van het netwerk van duidingsexperts om inschattingen te kunnen maken van bestaande en potentiële dreigingen die op Den Haag afkomen;
- Van een persoonsgerichte aanpak naar een netwerkaanpak;
- Realisatie van een project gericht op de digitale weerbaarheid van jongeren.

Terrorisme

De afgelopen jaren heeft de gemeente Den Haag met de hulpdiensten scenario's voor terrorismegevolgbestrijding ontwikkeld. Mede op grond van deze scenario's zijn multidisciplinair maatregelen voorbereid door alle betrokken diensten in geval van incidenten of een dreiging met een terroristisch oogmerk. Daarvoor hebben de betrokken partijen ook in multiverband met elkaar geoefend op zowel operationeel, tactisch als strategisch niveau.

Daarnaast kent de gemeente Den Haag objecten die al geruime tijd een verhoogd risico c.q. een verhoogde dreiging kennen. Denk in dit kader bijvoorbeeld aan het parlement, moskeeën en de Joodse instellingen. Vanwege het substantiële dreigingsniveau blijft het wenselijk het weerstandsniveau van risicovolle objecten te monitoren. De gemeente heeft die betrokken instanties de afgelopen periode gefaciliteerd in het verhogen van hun veiligheid en weerbaarheid door het treffen van verschillende maatregelen, waaronder ingooibeperkende folie voor de ramen, deurspionnen en versterking van de interne BHV organisatie van die instanties. De komende periode zal het college inzetten op het verhogen van het veiligheidsbewustzijn en het stimuleren van de zelfredzaamheid van deze organisaties.

Daarnaast zullen in de komende jaren ten behoeve van grote publieksevenementen in de openbare ruimte (veiligheids-)maatregelen moeten worden getroffen om de veiligheid van het publiek zoveel mogelijk te garanderen. Gelet op de aanslagen in Europa van de afgelopen jaren is het inrijden op publieksstromen bij evenementen met voertuigen een veel voorkomende methode van kwaadwillenden. Om dit te bemoeilijken worden bij bepaalde grote publieksevenementen objecten geplaatst om het maken van vaart te voorkomen en/of het inrijden te bemoeilijken.

Ambities 2019-2022

- Op niveau houden van de zelfredzaamheid van risicovolle objecten;
- Het treffen van veiligheidsmaatregelen bij een aantal grote publieksevenementen die een vanwege de inrichting verhoogd risico op inrijden kennen.

Cybercriminaliteit

De digitale en fysieke wereld zijn inmiddels onlosmakelijk en voortdurend met elkaar verbonden. Daardoor is er in het dagelijks leven in feite geen onderscheid meer tussen offline en online. Dat biedt voor veel bewoners van de stad voordelen en kansen, maar tegelijkertijd brengt dat risico's met zich mee. Kwaadwillenden maken daar gebruik van. Dat dreigt het vertrouwen dat burgers in elkaar, in instanties en in de technologie hebben, aan te tasten. Daarom zal de komende periode aandacht zijn voor het verhogen van de digitale weerbaarheid van kwetsbare groepen. Waar grote (commerciële) organisaties een eigen ICT-afdeling hebben of ondersteund worden door de Rijksoverheid, vallen middelgrote en kleine bedrijven en ook burgers soms namelijk 'buiten de boot'. De burgemeester zal hierin optrekken met de betreffende wethouder(s).

Vanuit het Haagse resilience programma zal een 'Cyber Resilience Exchange Platform' worden ingericht. De bedoeling daarvan is dat burgers, bedrijven en overheden informatie kunnen delen over

cyberincidenten, hun impact en manieren om ze op te lossen en te voorkomen. Hiermee kunnen de kosten voor de aanpak van cybercriminaliteit voor alle betrokken partijen worden gereduceerd.

Ambities 2019-2022

- Het verhogen van de digitale weerbaarheid van kwetsbare groepen
- Versterken van kennisontwikkeling en publiek-private innovatiesamenwerking op het gebied van cybersecurity.

Speerpunt 2 Intensivering Haagse aanpak huiselijk geweld

In de aanpak van huiselijk geweld gaat het om alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, waarbij geldt dat er vaak een machtsverschil is tussen het slachtoffer en de dader. De Haagse aanpak van huiselijk geweld is gericht op het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling, het zo snel mogelijk (h)erkennen, behandelen, schade beperken en de veiligheid duurzaam borgen. Alle betrokken partijen zetten in op bewustwording en preventie, (vroeg)signalering, herstel van de veiligheid en nazorg. De ontwikkelde aanpak wordt voortgezet en krijgt een intensivering, zoals geschetst in de brief van februari 2018 (RIS299066), met twee doelstellingen:

- Het optimaliseren van de bestaande aanpak en het doorbreken van de spiraal van geweld. Om de geweldsspiraal te kunnen doorbreken moet de onderliggende oorzaak worden aangepakt. Er wordt steeds meer bekend over risicofactoren van huiselijk geweld, zoals bijvoorbeeld schulden, psychische problemen of verslaving. Hier zal meer op worden ingezet. Ook komt er meer aandacht voor preventie en specifieke groepen en risicofactoren die daarmee samenhangen. Daarvoor is er naast de slachtoffers ook veel aandacht voor de daders en het (gezins-)systeem als geheel;
- Het doorbreken van het taboe op huiselijk geweld. We zetten in op het verlagen van de drempel om hulp te zoeken bij een situatie van huiselijk geweld voor alle betrokkenen, dus slachtoffers en daders.

Concreet moet een aantal specifieke acties bijdragen aan realisatie van deze doelstellingen:

- De oprichting van het Doorbraakteam Huiselijk Geweld, waarin weerbarstige Haagse casuïstiek wordt vlot getrokken en waarbij wordt ontrafeld waar tekortkomingen zitten in het systeem. De analyse moet leiden tot verbeteringen in werkprocessen en waar noodzakelijk nieuw beleid of andere regelgeving;
- Verlaging van de drempel voor slachtoffers om aangifte te doen van huiselijk geweld. En tevens er bij de politie op aandringen vaker ambtshalve zaken te laten onderzoeken en voor te leggen aan het OM;
- Nauwere verbinding en afstemming over strafrechtelijke en bestuurlijke aanpak en hulpverlening;
- Inzet van het huisverbod bij kindermishandeling;
- Doorbreken van de cyclus dat slachtoffers daders worden, door te investeren in de samenwerking met alle spelers in het veld rondom huiselijk geweld;
- Het college wil de drempel om te spreken over huiselijk geweld verlagen. Om die reden wil het college meer aandacht besteden aan zelfhulplijnen, zoals 'Hear my voice'. Hier kunnen slachtoffers hun verhaal kwijt aan lotgenoten, die zelf ook slachtoffer zijn geweest van huiselijk geweld. Daartoe is op de gemeentelijke website de link opgenomen naar de website van 'Hear my voice'.

Aandacht voor dieren

In de aanpak van huiselijk geweld is oog voor de relatie die bestaat tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling. Huisdieren maken onderdeel uit van een (gezins-)systeem en als het gaat om het doorbreken van de spiraal van huiselijk geweld, wordt het gedrag van de ouders van huiselijk geweld onder de loep genomen. De controle op dierenmishandeling berust bij de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming(LID) in combinatie met de (dieren)politie, die contacten onderhouden met dierenartsen. De komende jaren wordt geïnvesteerd in bewustwording van de relatie tussen beide vormen van geweld bij onder andere dierenartsen. In de intakeprocedure voor slachtoffers van huiselijk geweld houden opvanginstellingen rekening met de opvang van huisdieren; in voorkomende gevallen wordt een maatwerkoplossing gezocht met Blijf van mijn Dier.

Ambities 2019-2022

- Doorbraakteam huiselijk geweld zet zich in voor het vlottrekken van weerbarstige casuïstiek;
- Inzetten op intensiveren en ambtshalve vervolgen.
- De integrale samenwerking tussen LID, NVWA, Dierenpolitie en de gemeentelijke handhavers bevorderen op het gebied van vroegtijdige signalering van dierenmishandeling.

Speerpunt 3 Aanpak van ondermijnende criminaliteit

Georganiseerde criminaliteit ontwricht de samenleving door misbruik te maken van legale structuren van de overheid. Daarbij zijn (kwetsbare) inwoners slachtoffer van georganiseerde criminaliteit. Het is onze taak het criminele verdienmodel te dwarsbomen en onze inwoners en bedrijven weerbaar te maken tegen deze organisaties. Het risico bestaat dat een criminele organisatie zo krachtig wordt, dat deze de dienst uitmaakt in de wijk in plaats van de inwoners en hun overheid. Het vertrouwen in de overheid wordt op die manier aangetast. Het college gaat de aanpak samen met de veiligheidspartners doorontwikkelen, versterken en gemeentebreed organisatorisch stevig verankeren. Een intensivering die vraagt om meer inzet van het bestuur en daarmee de ambtelijke organisatie.

Het gaat het college om de aanpak van criminele ondermijning. Dit betekent dat er in ieder geval sprake moet zijn van een connectie met het criminele circuit. Daarnaast is het van belang om in het oog te houden dat ondermijning dáár ligt, waar in de bovenwereld structuren geraakt worden door de onderwereld. Er moet dus ook sprake zijn van het (onbewust) faciliteren van criminele activiteiten door legale – en meer specifiek- gemeentelijke structuren.

Het college gaat ondermijnende criminaliteit in Den Haag de komende periode hard, maar vooral ook slim aanpakken met alle beschikbare middelen. De aanpak omvat een combinatie van een gebiedsgerichte, fenomeengerichte (hennepsteelt, drugs, mensenhandel, witwassen, vastgoedfraude), subjectgerichte (cruciale spelers in criminele netwerken en dadergroepen) en objectgerichte (hotspots, vrijplaatsen) benadering. Behalve het aanpakken van concrete zaken kan er meer gebeuren om te voorkomen dat criminele organisaties voet aan de grond krijgen in Den Haag. Bijvoorbeeld door voor specifieke branches en risicogebieden te experimenteren met het invoeren van een vergunningplicht en door beter en vaker aanvragen te toetsen. Gebieden waarvan inwoners en professionals het gevoel hebben dat iets niet klopt, zoals de aanwezigheid van een groot aantal belwinkels. Het college heeft reeds een vergunningplicht voor shishalounges aangekondigd. Het college wil in 2019 een Haags integraal ondermijningsbeeld laten opstellen op basis waarvan strategische keuzes kunnen worden gemaakt. Als het college ziet dat georganiseerde criminaliteit

en/of overlast in bepaalde gebieden of branches veel voorkomt, kan dit reden vormen om een vergunningplicht in te stellen. Probleem is wel dat dit moet gebeuren binnen de beperkt beschikbare (handhavings-)capaciteit. Een ander potentieel instrument is herbestemming van panden, hoewel dit een tijdrovend en kostbaar proces is.

De gemeente en haar partners hebben de afgelopen jaren al het nodige in gang gezet in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit. De gemeente werkt onder het RIEC-convenant nauw samen met de veiligheidspartners en de Belastingdienst. In aanvulling op de bestaande samenwerkingsstructuren zijn onder voorzitterschap van de gemeente Den Haag in 2018 drie districtelijke Ondermijningstafels gestart (één voor elk politiedistrict), waarin gemeente, politie, OM en andere RIEC-partners elkaar treffen om signalen van ondermijnende criminaliteit te beoordelen en afspraken te maken over de aanpak van concrete casuïstiek. Als casuïstiek veelvuldig voorkomt en duidt op trends en daarom verbeteringen in de structuur nodig zijn, zal het college niet aarzelen om zijn beleid bij te stellen. De ondermijningstafels rapporteren periodiek aan de lokale Driehoek. Informatie uit de ondermijningstafels kan tevens worden ingezet om steeds beter datagestueerd te werken. Tegelijkertijd kunnen de ondermijningstafels ook gebruik worden om beelden die uit data-analyse naar voren komen nader te duiden en te vertalen naar concrete acties.

De gemeente Den Haag maakt vanaf 2019 gebruik van middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor de aanpak van ondermijning (het zgn. Ondermijningsfonds). De middelen worden ingezet voor een aantal projecten gericht op gebieden en fenomenen. Bij de uitvoering daarvan wordt samengewerkt met de regio, steden met vergelijkbare problematiek (bijvoorbeeld zeehavens) en in G4-verband.

In de strijd tegen ondermijning vindt ook in toenemende mate samenwerking en uitwisseling van informatie plaats tussen gemeentelijke diensten en afdelingen. Bibob is voor de gemeente een belangrijk instrument bij de bestrijding van ondermijning en draagt in belangrijke mate bij aan de ontvlechting van boven- en onderwereld. Versterkte inzet van het Bibob instrumentarium in combinatie met de realisatie van een informatiepunt gaat bijdragen aan de aanpak van ondermijning.

Verder gaat het college aan de slag om de weerbaarheid tegen ondermijning te verhogen. Dat betekent onder meer dat alle gemeentelijke diensten nagaan of hun kritische werkprocessen voldoende zijn beschermd en of hun informatiepositie op orde is. Onderdeel hiervan is versterkte inzet op de integriteit van de ambtelijke organisatie. Het college neemt ambtelijke processen onder de loep en volgt ontwikkelingen rondom het screenen van ambtenaren in vertrouwensposities. Binnen de huidige mogelijkheden gebeurt dit al, als daar een wettelijke grondslag toe is. Het gaat niet alleen om het verhogen van de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie. Als uit het beeld blijkt dat bepaalde Haagse branches kwetsbaar zijn voor ondermijnende criminaliteit (bijvoorbeeld installatiebedrijven waar het gaat om hennepkwekerijen), zal het college ook hier inzetten op het verhogen van de weerbaarheid.

Ook gaan de diensten hun medewerkers trainen om signalen van ondermijning op hun werkterrein beter te herkennen. Zodoende wil het college de oog-en oorfunctie versterken van onze frontlijnmedewerkers, zoals boa's (ook leerplichtambtenaren), toezichthouders, vergunningverleners, baliemedewerkers en buitendienstmedewerkers.

De betrokken gemeentelijke diensten slaan de handen ineen om een stevige gemeenschappelijke informatiepositie te realiseren. Dit is belangrijk om gemeentebreed een stevige vuist te maken tegen ondermijning. Hierbij kan een aanzienlijke winst worden behaald door informatie die nu al gefragmenteerd bij de gemeente aanwezig is bijeen te brengen en logisch te structureren. Dit alles uiteraard met strikte in achtname van de privacyregels. Een weerbare gemeente heeft de informatiehuishouding op orde, herkent actief signalen van ondermijning en voert regie op de integrale aanpak daarvan. Hierbij vragen we ook de landelijke overheid om een beter juridisch kader voor het delen van informatie. Daarnaast is het streven om bekendheid te geven aan de manieren waarop bewoners signalen van ondermijning kunnen melden; zoals ook uit de raadpleging van de Haagse bewoners bij het Integraal Veiligheidsplan als aandachtspunt naar voren kwam.

Via de City Deal “Zicht op ondermijning” wordt maximaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden die data-analyse biedt om meer en sneller zicht te krijgen op verschillende fenomenen van ondermijning. In eerste instantie wordt daarbij gekeken naar witwassen in vastgoed en drugscriminaliteit. Bezien zal worden of het daarbij ook mogelijk is informatie van private partijen in de analyse te betrekken. Mogelijk kunnen sommige private partijen (o.a. banken, verzekeraars) ook zelf een rol spelen in de aanpak van aspecten van ondermijning.

Voor de gebieden de ZevenSprong en het Kaapseplein is een aanpak ondermijning in gang gezet. Hier is een goede informatiepositie van belang: het vertalen van een niet-pluis gevoel over de aanwezigheid van louche winkels naar concrete aanwijzingen van vermenging met georganiseerde criminaliteit en vervolgens het uitvoeren van een integrale aanpak.

Met dit pakket maatregelen werkt het college de komende periode gemeentebreed systematisch aan een slagvaardige gebieds- en fenomeengerichte aanpak van ondermijning, en het verstoren van het verdienmodel van criminele organisaties, samen met onze veiligheidspartners. In spoor 3 van het veiligheidsplan vinden de activiteiten plaats en op die plek in dit plan volgt de nadere specificatie van de aanpak.

Ambities 2019-2022

- Versterken van de integrale informatiepositie over ondermijnende criminaliteit;
- Opwerpen van bestuurlijke barrières om het verdienmodel van criminele organisaties te dwarsbomen (bijvoorbeeld vergunningplicht voor specifieke branches en gebieden);
- Aanpak van concrete signalen en casuïstiek van ondermijnende criminaliteit.

Speerpunt 4 Aanpak van overlast en onveilige situaties door personen met verward gedrag

Het college wil overlast en onveilige situaties veroorzaakt door personen met verward gedrag op diverse manieren snel en vroegtijdig tegengaan en bestrijden, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de wettelijke mogelijkheden. Dit heeft het college aangekondigd in RIS299305.

Wet verplichte GGZ

De huidige wet voor het opleggen van een IBS wordt over niet al te lange tijd (voorlopige datum inwerkingtreding 1 januari 2020) vervangen door de Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz). Op basis van de nieuwe wet heeft de burgemeester bij het opleggen van een crisismaatregel meer mogelijkheden in het opleggen van verschillende soorten verplichte zorg

(opname, extramuraal, thuis). Uitgangspunt daarbij is dat moet worden gekozen voor de minst ingrijpende vorm voor cliënt. De wet biedt de mogelijkheid om binnen 3 weken in beroep te gaan tegen het opleggen van een crisismaatregel van de burgemeester. Juridische procedures zullen capaciteit vragen. Naast de crisismaatregel kent de WvGGZ de zorgmachtiging. Nieuw is dat iedereen zijn zorgen over een medeburger bij de gemeente moet kunnen melden en dat de gemeente die melding (binnen 14 dagen) moet onderzoeken en tijdig afhandelen. De verwachting is dat dit leidt tot een toename van het aantal meldingen bij de gemeente en zal leiden tot wijzigingen in de werkprocessen binnen de gemeente.

De gemeente investeert in vroegsignalering. Dat doet het college door de sociale wijkteams en laagdrempelige voorzieningen dicht bij de mensen zelf in de wijken te organiseren. Bij psychiatrische problematiek of het vermoeden daarvan kunnen zij direct een beroep doen op de ggz wijkteams, waar de gemeente ook in investeert. Naast vroegsignalering bieden de ggz wijkteams bemoeizorg, zorgtoeleiding, (terugval)preventie voor mensen met ernstige psychische aandoeningen (EPA). Omdat de nieuwe wet vereist dat bij het verkennend onderzoek dat uitgevoerd wordt door de gemeente ook medische expertise wordt betrokken kan deze inzet door het ggz wijkteam worden geleverd. De opvangvoorziening voor verwarde personen (OVP) is 24 uur per dag, 7 dagen per week open. Personen met verward gedrag die binnenkomen, krijgen snel een somatische en psychiatrische screening door het zorgteam van (forensisch) verpleegkundigen, artsen en reclasseringsmedewerkers, waarna wordt bepaald wat zij nodig hebben. Jaarlijks worden ongeveer 2.000 personen binnengebracht bij de OVP. Daarnaast regelt de gemeente samen met andere betrokken partijen als de GGD, Parnassia en politie passend vervoer voor personen met verward gedrag en zet daarbij ook in op een goede triage aan de voorkant, dus direct na de melding. Personen met verward gedrag, die een risico vormen voor zichzelf en/of hun omgeving en in aanraking (dreigen te) komen met justitie, worden in een pilot bij het Veiligheidshuis structureel besproken en gemonitord. Doel van deze werkwijze is het voorkomen van crisissituaties en de betrokkene toe leiden naar passende zorg.

Ambities 2019-2022

- Realiseren van een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag met alle betrokken partners, waaronder vervoer van personen met verward gedrag en een goede triage direct na de melding;
- Intensiveren van de samenwerking met betrokken partijen voor een goede uitvoering van de nieuwe Wet Verplichte GGZ;
- Aanstellen van een projectleider voor de invoering van de nieuwe wet verplichte GGZ;
- Optimaal blijven benutten van de integrale triagevoorziening (OVP).

3. Voortzetting overige onderdelen van het Haagse beleid

Het Haagse veiligheidsbeleid is in de afgelopen periode succesvol geweest. De cijfers laten een afname zien van het aantal misdrijven, en ook de veiligheidsbeleving toont een aanzienlijke verbetering. Dit is reden om het Haagse beleid voort te zetten. Naast extra inspanning op de hierboven opgesomde speerpunten, zal de inzet volgens de drie sporen die de afgelopen 8 jaar leidend zijn geweest, ook nu worden voortgezet. Waar mogelijk wordt daarbij gezocht naar verbeteringen.

Spoor 1 Aanpak van High Impact Crimes

Het aantal High Impact Crimes geweld, woninginbraken, straatroof en overvallen is in de periode 2012-2017 teruggedrongen. Dat lukte de gemeente samen met politie, OM, corporaties, en natuurlijk Haagse burgers en ondernemers. De gemeente heeft stevig ingezet op het vergroten van de bewustwording van de Hagenaar en op het treffen van concrete (fysieke) maatregelen. De doelstelling van onze HIC-aanpak (en aanpak van volumecriminaliteit) blijft het voorkomen en terugdringen daarvan in Den Haag. Gezien de sterke daling van het aantal HIC feiten sinds 2012 is het niet ondenkbaar dat deze dalende trend zal afvlakken. Dus het is nu zaak vol te houden en door te zetten. Het risico ligt op de loer dat de aandacht verslapt met mogelijk een stijging van HIC feiten tot gevolg. Dat wil het college voorkomen. Het wordt dan ook een uitdaging om in de periode 2019-2022 er voor te zorgen dat het aantal straatroven, het aantal overvallen en het aantal woninginbraken in Den Haag jaarlijks daalt.

Communicatie is van groot belang in het uitdragen van ‘de preventieboodschap’. Daarom streeft de gemeente voor de high impact crimes naar een duurzame preventieve communicatiestrategie, waarbij voorbeelden van maatregelen die doeltreffend zijn onder de aandacht worden gebracht van bewoners en ondernemers. Daarbij maakt de gemeente gebruik van het netwerk dat de afgelopen jaren o.a. is opgebouwd in het Keurmerk Veilig Ondernemen.

Woninginbraken

Het aantal woninginbraken is in 2017 met 27% afgenomen ten opzichte van 2016, en in vergelijking met 2012 zelfs met 57%. Deze cijfers tonen aan dat de geprioriteerde Haagse aanpak werkt.

De Driehoek geeft jaarlijks aan welke verzorgingsgebieden van de politie prioriteit hebben bij de aanpak van woninginbraak. Dit gebeurt op basis van de absolute woninginbraakcijfers over de afgelopen jaren in combinatie met het inbraakrisico op 1.000 woningen. In de geprioriteerde gebieden stelt de Driehoek de meeste menskracht en middelen beschikbaar.

De gerichte inzet in hotspots betaalt zich uit. De cijfers over 2017 lieten ten opzichte van 2016 een flinke daling zien van het aantal voltooide woninginbraken in de robuuste gebieden. De hotspots uit 2018 met een robuuste aanpak waren Schildersbuurt noord en oost, Transvaal, Stationsbuurt, Dreven/Gaarden, Moerwijk noord en zuid, Oostbroek, Erasmusveld, Hoge Veld en Parkbuurt Oosteinde. Ook in 2018 bleef het aantal inbraken dalen.

Ingezette instrumenten en maatregelen variëren: het bewustzijn van Hagenaars wordt vergroot door het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten in de wijk. Er vinden deur-aan-deur bezoeken plaats bij huishoudens in gebieden waar veel inbraken zijn en er wordt advies gegeven over hoe de kans op een inbraak verkleind kan worden. In hotspotgebieden kan onder voorwaarden een

persoonsgerichte aanpak worden opgezet op daders, bijvoorbeeld in de veelvoorkomende gevallen waar inbrekers wonen in de buurt waar zij actief waren.

Daarnaast faciliteert het college al enige jaren fysieke preventiemaatregelen in hotspotgebieden, zo worden goede sloten geplaatst om woninginbraak te voorkomen. Dit blijft het college doen, maar wel met de kanttekening dat er grenzen zijn aan de beschikbare financiële middelen. Dit maakt bijvoorbeeld dat het college het verstrekken en plaatsen van kierstandhouders en deurspionnen beëindigt. De gemeente heeft prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties over inbraakwerende maatregelen bij renovaties. Onderdeel hiervan is het plaatsen van deugdelijke sloten, zoals kerntrekbeveiliging bij renovatieprojecten en andersoortige woonaanpassingen. Jaarlijks worden deze afspraken tegen het licht gehouden om te evalueren of de aan te brengen sloten nog voldoen aan het Politie Keurmerk Veilig Wonen. Ook zoekt de gemeente naar meer samenwerking met marktpartijen om innovatieve middelen aan te brengen in hotspots die kunnen bijdragen aan het terugdringen van het aantal woninginbraken. Een specifiek en innovatief product is de 'Slimme Deurbel'. Deze camera-deurbel maakt het mogelijk dat een bewoner op afstand kan zien wie er aanbelt, ook als hij niet thuis is. Als hij het niet vertrouwt kan hij de politie, burens of vrienden waarschuwen. Daarnaast is het mogelijk om, nadat een woninginbraak heeft plaatsgevonden, de camerabeelden ter beschikking te stellen aan politie voor een efficiëntere opsporing van de daders.

Ambities 2019-2022

- Vanaf 2019 moet het aantal voltooide woninginbraken elk jaar dalen ten opzichte van het aantal in het voorgaande jaar door een gerichte aanpak van hotspotgebieden;
- Continuering informatiegestuurde gebiedsgebonden aanpak woninginbraken;
- Zoeken naar innovatieve middelen om woninginbraak in hardnekkige hotspots aan te pakken;
- Afspraken maken met alle corporaties om bij renovaties en andersoortige woningaanpassingen deugdelijke sloten aan te brengen, conform het Politie Keurmerk Veilig Wonen.

Overvallen en Straatroof

Sinds 2012 is het aantal overvallen in Den Haag gedaald van 60 naar 45 in 2017. Het aantal straatroven is gedaald van 644 in 2012 naar 255 in 2017 (-60,5%). Hierbij was de intensieve samenwerking van de gemeente met politie, OM, reclassering en het Veiligheidshuis essentieel. De rol van de gemeente beperkt zich tot voorlichting, preventie-adviezen en maatregelen gericht op vooral bedrijven. Voorbeelden van die maatregelen zijn het aanbrengen van magneetsluitingen, pinapparaten en afroomkluizen, waardoor er minder contant geld aanwezig is en de toegang tot het bedrijf minder gemakkelijk is. Alle slachtoffers van een overval krijgen desgewenst een nazorgbezoek en begeleiding bij de keuze voor passende preventiemaatregelen. Deze activiteiten worden voortgezet. Aangezien deze aantallen al laag zijn, en de beïnvloedingsmogelijkheden beperkt, is een stabilisatie van het aantal overvallen en straatroven al ambitieus.

Ambities 2019-2022

- Stabilisatie van het aantal overvallen en straatroven.

Persoonsgerichte aanpak

De gemeente werkt samen met justitiële en zorgpartners aan de persoonsgerichte aanpak van veelplegers, plegers van high impact crimes, overlastgevers en ex-gedetineerden. De persoonsgerichte aanpak is een gedeelde verantwoordelijkheid van de gezamenlijke partners. Voor complexere problematiek wordt een integraal plan van aanpak opgesteld in het Veiligheidshuis Haaglanden onder regie van de gemeente. Daarbij wordt gestreefd naar de inzet van bestuurlijke en strafrechtelijke interventies en zorg. Dit draagt bij aan het tegengaan van crimineel gedrag en overlast, voorkomt recidive en bevordert van resocialisatie. Naast de individuele persoon wordt ook het gezinssysteem betrokken als onderdeel van het integrale plan van aanpak.

Binnen de persoonsgerichte aanpak bestaat een onderscheid tussen jeugdigen en volwassenen.

Jeugd

De doelgroep jeugd bestaat uit personen in de leeftijd van 12 tot 23 jaar. Een leeftijdscategorie waarbij afstemming en nauwe samenwerking erg belangrijk is. Dit mede vanwege de overgang van 18- (minderjarig) naar 18+ (meerderjarig), waardoor er voor strafrecht en jeugdhulp andere wetten gaan gelden. Jongeren die in een justitiële jeugdinrichting verblijven, worden besproken in een integraal overleg van de Raad voor de Kinderbescherming(RvdK). Hier maken de partners per jongere een plan van aanpak dat zich richt op de vier thema's financiën, school, werk en huisvesting. Om maatwerk te kunnen bieden koopt het college daarvoor gericht trajecten in, waarbij de vraag centraal staat. Dit sluit aan bij de 'Agenda kwetsbare jongeren 16-23 jaar' (RIS296202). Het college intensificeert de komende periode de samenwerking tussen de externe ketenpartners en de diverse betrokken gemeentelijke diensten, zodat de overgang van justitiële jeugdinrichting naar de buitenwereld probleemloos verloopt en er een gedegen plan van aanpak ligt.

Volwassenen

Voor volwassenen richt de persoonsgerichte aanpak zich op personen die een veelpleger zijn, een HIC delict hebben gepleegd, zich zeer overlastgevend of verward gedragen en ex-gedetineerden. De aanpak van veelplegers is in de loop der jaren veranderd (RIS298518); waar voorheen werd gewerkt met lijsten omgeven door formele vereisten en criteria voor een top-X van veelplegers, zijn de afgelopen jaren flexibiliteit en actualiteit belangrijke richtlijnen voor de aanpak van stelselmatige daders. Elke partner kan casuïstiek aanmelden bij het Veiligheidshuis als er reden is tot zorg en snel ingrijpen geboden is.

Per jaar worden zo'n 780 personen besproken in het Veiligheidshuis. Voor ongeveer 175 van hen maakt de gemeente samen met de zorgpartners en justitiële partners in het Veiligheidshuis een integraal plan van aanpak. Hun problemen zijn veelzijdig, variërend van financiële problemen, werkloosheid, huisvesting, illegaliteit, psychische en/of verslavingsproblematiek. Een deel van deze mensen zorgt voor overlast in de openbare ruimte en/of vervalt in de criminaliteit. Voor ex-gedetineerden bezoekt Bureau Nazorg de gestraften al tijdens hun detentie. Tijdens zo'n bezoek inventariseert Bureau Nazorg welke hulp de gedetineerde na vrijlating nodig heeft en vervolgens kan het college hier in de inkoop van trajecten rekening mee houden. De afgelopen periode is gebleken dat er een schaarste is aan geschikte huisvesting voor de doelgroep, waardoor de wachtlijsten voor bijzondere (begeleid) woonvoorzieningen stijgen. Daarom maakt het college zich hard voor verruiming van het woonaanbod.

Ambities 2019-2022

- Blijven regisseren van oplossingen voor complexe multiproblematiek;
- Tegengaan van crimineel gedrag, verminderen van recidive en bouwen aan resocialisatie voor alle casussen;
- Voortzetting huidige aanpak met de benodigde trajecten (begeleidings- en leerwerk trajecten) en flexibel inspelen op actuele ontwikkelingen;
- Intensivering van de inzet van Bureau Nazorg op kortgestraften;
- In overleg met partners inzetten op verruiming van het woonaanbod voor de doelgroep volwassenen;
- Uitbreiden van huidige trajecten naar trajecten voor passende woonvoorzieningen en specialistische hulp.

Spoor 2 Gebieds- en probleemgerichte aanpak in wijken en buurten

Uit het lokale veiligheidsbeeld komt naar voren dat het met de veiligheid in de hele stad beter gaat, maar dat er nog steeds wijken en buurten zijn die achterblijven. Vaak gaat het om sociaal economisch zwakkere wijken en buurten met een diverse bevolking en een veelal gesloten cultuur. Daar zijn hardnekkige hotspots van criminaliteit en overlast te vinden. De gebieds- en probleemgerichte aanpak, zoals die in de afgelopen periode is ingezet, wordt dan ook doorontwikkeld. Uitgangspunten daarbij zijn

- Aanwezigheid van frontlijnwerkers, waaronder de accounthouders Veiligheid, in de wijken en buurten die weten wat daar speelt en leeft, met extra aandacht voor signalen van ondermijning;
- Het veiligheids- en leefbaarheidsoverleg blijft het scharnierpunt voor de aanpak van de belangrijkste veiligheids- en leefbaarheidsproblemen in de stadsdelen;
- In de veiligheids- en leefbaarheidsoverleggen worden wensen en prioriteiten vastgesteld als het gaat om de inzet van de verschillende partners, waaronder de oplossingsgerichte inzet van de gemeentelijke handhavers.
- Veel aandacht voor preventie en vroegtijdig signaleren van veiligheidsproblemen, o.a. te realiseren door een verbeterde informatiepositie;
- Gebiedsgerichte inzet van maatregelen om veiligheid en leefbaarheid te vergroten in kwetsbare gebieden;
- Optimale benutting van de Haagse kracht;
- Maatwerk behoudt bij de aanpak van overlast de voorkeur boven generieke maatregelen;
- Een betere informatiepositie die leidt tot slimmere keuzes en efficiënte inzet van mensen en middelen;
- Aandacht voor duurzame maatregelen die ondermijning tegengaan binnen de wijkaanpak.

Eén van de wijken die ondanks de inspanningen van de afgelopen jaren in sociaal en economisch opzicht achterbleef ten opzichte van de rest van de stad, is Den Haag Zuid-West. De Regio Deal die de gemeente Den Haag in november 2018 met het Rijk sloot, levert een bedrag op van €7,5 miljoen rijks geld voor vier jaar. Het college verdubbelt dit bedrag. Hiermee kan een brede duurzame gebiedsaanpak worden gerealiseerd, om een grote impuls te geven aan de ontwikkeling van de wijken Bouwlust, Vrederust, Morgenstond en Moerwijk. Een integrale aanpak moet de weerbaarheid

en veerkracht van het gebied versterken. Onderdeel van de aanpak zijn initiatieven gericht op scholing, veiligheid en werk en vergroting van de sociale cohesie.

Haagse aanpak problematische (jeugd)groepen

Met de meeste jongeren in onze stad gaat het goed. Er zijn echter ook jongeren die overlast veroorzaken of crimineel zijn. Overlast en criminaliteit door problematische (jeugd)groepen hebben een forse impact op de veiligheid en leefbaarheid. De afgelopen jaren is de Haagse aanpak succesvol geweest. Tal van problematische jeugdgroepen zijn aangepakt. Er is ook aanwas van nieuwe groepen, maar jaar na jaar neemt dit aantal af.

Ondanks de daling in overlastmeldingen en delicten in Den Haag, zijn er zorgen over problematische (jeugd)groepen. Professionals zien ongewenste ontwikkelingen:

- een verharding in de top;
- een lage drempel om in te stappen;
- criminaliteit die de gemeentegrenzen overschrijdt;
- exposure-gedrag via social media;
- de wijze waarop meer volwassen criminele netwerken jongeren weten te vinden en verleiden tot een criminele carrière.

Waar een decennium geleden problematische jeugdgroepen vaak in dezelfde samenstelling op vaste hangplekken te vinden waren, worden nu meer gelegenheidscoalities en los-vaste contacten gesignaleerd. De groepen worden zwaarder, groter en soms zijn ouders, broers en zussen ook crimineel actief en moet het hele gezin worden aangepakt. Dit vraagt meer inzet van partners, waaronder welzijnswerk. Ook jongerenwerkers zien zich hierdoor genoodzaakt om hun werkwijze aan te passen.

De gemeente heeft de regie op de aanpak van problematische jeugdgroepen. Het college vindt het van belang om de groepen in een vroeg stadium in beeld te hebben.

Om problematische jeugdgroepen beter in beeld te krijgen is de groepsscan methodiek ontwikkeld om jeugdgroepen halfjaarlijks te inventariseren. De groepen worden onderverdeeld in laag, midden en hoog risico, afhankelijk van het type criminaliteit en de overlast die zij veroorzaken. De Driehoek stelt hierbij de prioriteiten op basis van actuele ontwikkelingen. In november 2018 waren er in Den Haag 11 problematische (jeugd)groepen, waarvan één groep met laag risico, zes met als label midden risico en twee groepen en één netwerk met twee subgroepen met een hoog risico.

Een probleemgerichte en tactische dadergroepanalyse maakt structuren en verbanden tussen de jongeren (-groepen) zichtbaar. Dit maakt het mogelijk om te komen tot interventies op maat, zowel voor de individuele leden als de hele groep. Naast de persoonsgerichte en groepsgerichte aanpak zijn de gebiedsgerichte aanpak en handhaving en de bestrijding van ondermijning belangrijke pijlers in de aanpak van jeugdgroepen.

Voor alle jongeren in groepen met het label hoog risico wordt onder regie van de gemeente een plan van aanpak opgesteld met zorg- en strafrechtpartners van het Veiligheidshuis, zoals Politie Eenheid Den Haag, OM, Jeugdbescherming West, Reclassering Nederland, Centrum voor Jeugd en Gezin(CJG), Dienst Justitiële Inrichtingen, Middin, SZW, Bureau Nazorg, Afdeling Leerlingzaken en Raad voor de Kinderbescherming.

Voor de aanpak van midden risico groepen wordt met de lokale partijen zoals de afdeling Leerlingzaken, het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), Sluitende Aanpak Jongeren, politie, (jeugd)zorg, en welzijn samengewerkt.

Groepen met het label laag risico worden aangepakt door het stadsdeel, samen met bijvoorbeeld het gemeentelijke handhavingsteam en jongerenwerk.

Vrijwillige trajecten, dienstverlening of expertise die helpen bij de bestrijding van (jongeren)overlast of (jeugd)criminaliteit worden ingekocht. Cameratoezicht, gebiedsverboden en andere maatregelen kunnen tijdelijk worden ingezet en dragen bij aan het gevoel van veiligheid in de buurt. Het college treft zo nodig preventiemaatregelen om woninginbraken en overvallen te voorkomen. Het oprollen van de problematische jeugdgroepen alleen is niet voldoende. Het blijft zaak om ook te investeren in de kwaliteit van de leefomgeving en het verhogen van het veiligheidsgevoel van bewoners. Alleen dan kan de veiligheid en leefbaarheid in wijken en buurten duurzaam worden verbeterd.

Daarvoor zijn de partners van het veiligheids- en leefbaarheidsoverleg aan zet. In het veiligheids- en leefbaarheidsoverleg worden tactische en strategische keuzes gemaakt over de inzet in de stadsdelen. Concrete en acute veiligheids- en leefbaarheidsknelpunten kunnen slagvaardig integraal worden aangepakt door de samenwerking van de partners. De gebiedsgerichte maatregelen die kunnen worden genomen om de overlast van een problematische jeugdgroep terug te dringen, komen ook in de veiligheids- en leefbaarheidsoverleggen op tafel.

Ambities 2019-2021

- Alle problematische (jeugd)groepen aanpakken onder regie van de gemeente;
- Elk half jaar worden groepsscans uitgevoerd. Deze worden besproken in de veiligheids- en leefbaarheidsoverleggen;
- Inkoop van vrijwillige trajecten, dienstverlening of expertise die helpt bij de aanpak van problematische (jeugd)groepen.

Gebiedsgerichte Integrale Handhavings Acties

De Integrale Handhavings Acties (IHA's) zijn inmiddels een begrip in Den Haag. Het zijn grootschalige acties, waarbij diverse handhavende partijen zich zichtbaar inzetten voor een veilige wijk, vaak na signalen van bewoners. De gebiedsgerichte IHA's vinden ongeveer 10 keer per jaar plaats onder regie van de gemeente. Vaste partners zijn politie, het gemeentelijk handhavingsteam, HEIT, Haagse Pandbrigade, DPZ belastingzaken, brandweer en parkeren. Per actie worden zo nodig aanvullende (lokale) partners betrokken.

De gebiedsgerichte IHA's zijn gericht op het tegengaan van overlast en criminaliteit. Overlast en criminaliteit worden een halt toegeroepen door op te treden waar nodig. Tijdens de controles vindt toezicht plaats op overbewoning, overtredingen van de APV en toegankelijkheid van het gebied voor de hulpdiensten. De IHA's worden georganiseerd in gebieden waar criminaliteit, overlast en onveiligheid zich concentreren. Het hoofddoel van de IHA is de zichtbaarheid en effectiviteit van handhavende partijen vergroten in de wijk. Nevendoelen zijn vergroting van de meldingsbereidheid en intensivering van de samenwerking tussen partners. Bewoners en ondernemers leveren door hun meldingen een essentiële bijdrage aan een veilige wijk. Tijdens de IHA's worden zij voorgelicht over wat de (lokale) overheid doet en ook wat zij zelf kunnen doen.

Na afloop communiceert de gemeente altijd met de bewoners over de inzet en behaalde resultaten, via www.denhaag.nl/veilig en Burgernet. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de overheid en bevestigt dat het zin heeft om overlast te melden en om aangifte te doen.

Ambities 2019-2022

- 9 à 10 IHA's per jaar in gebieden waar overlast en criminaliteit zich concentreren;
- De IHA's worden ingezet ter ondersteuning van bestaande gebiedsgerichte aanpakken;
- Bewustwording bij bewoners en ondernemers vergroten hoe en wat zij zelf kunnen bijdragen aan een veilige wijk, zodat zij eerder melding maken van verdachte omstandigheden.

Woonoverlast

Waar veel mensen samenwonen, kunnen bewoners woonoverlast ervaren, zo ook in Den Haag. Als de overlast ernstige vormen aanneemt, voor urgente, gevaarlijke situaties zorgt en/of een structureel karakter heeft, dan moeten gemeente, politie of corporatie ingrijpen. Geluidsoverlast, vervuilde woningen, verpaupering, slecht onderhouden panden, intimidatie en agressie, brandgevaar en overlast door drugshandel vanuit een woning zijn vormen van overlast die vragen om een gezamenlijke aanpak van de gemeente, woningcorporaties, zorgpartijen, politie en buurtbewoners. Het college streeft naar een stad waar de bewoners met plezier wonen, zonder woonoverlast. De komende jaren staat de aanpak van woonoverlast dan ook opnieuw op de agenda van het college.

De gemeente Den Haag richt zich al langere tijd op de ontwikkeling van een proactieve en preventieve aanpak van woonoverlast. Door in een vroeg stadium in te grijpen wil het college overlast zoveel mogelijk beperken. Uitgangspunten voor de Haagse aanpak zijn het recht op bescherming van slachtoffers van woonoverlast, vroegtijdig signaleren en optreden, het zoveel als mogelijk voorkomen van huisuitzetting en een aanpak voor de onderliggende oorzaken van woonoverlast.

In de afgelopen jaren heeft de gemeente de aanpak van woonoverlast een flinke impuls gegeven met de komst van het Meld- en Steunpunt woonoverlast als onderdeel van de Haagse Pandbrigade. Dit Meld- en Steunpunt woonoverlast vormt de centrale plek waar meldingen van bewoners, andere organisaties en toezichthouders over woonoverlast en onrechtmatig gebruik van gebouwen binnenkomen. Het Meld- en Steunpunt voert regie op de aanpak. In ieder stadsdeel wordt in het overlastgevend pandenoverleg gestreefd naar afspraken voor complexe casuïstiek, waarbij een integrale aanpak nodig is. Het sluitstuk vormen de burgemeesters- en collegebevoegdheden.

Om de sociale veiligheid in wijken en buurten te vergroten, blijft het college de komende jaren inzetten op het gebruik van de wettelijke mogelijkheden die de leefbaarheid ten goede komen en woonoverlast tegengaan. De gemeente Den Haag stemt de aanpak van woonoverlast af op de situatie, dit is telkens maatwerk.

Corporatiewoningen

Bewoners kunnen meldingen van woonoverlast in corporatiewoningen rechtstreeks melden bij de betreffende woningcorporatie. Dat is één van de afspraken die de gemeente Den Haag heeft gemaakt met woningcorporaties over de aanpak van woonoverlast. Corporaties hebben verschillende civielrechtelijke mogelijkheden om woonoverlast aan te pakken. Zo kan de corporatie een vrijwillige gedragsaanwijzing opleggen, die met een ondertekende overeenkomst wordt bekrachtigd. Dit leidt meestal al tot een sterke vermindering van de woonoverlast. Als dat niet werkt,

behoort een gerechtelijke gedragsaanwijzing en uiteindelijk ontbinding van de huurovereenkomst tot de mogelijkheden.

Particuliere woningen

Den Haag heeft een relatief grote particuliere woningvoorraad. Meldingen van woonoverlast in het particuliere segment komen binnen bij het Meld- en steunpunt Woonoverlast. Het Meld- en steunpunt is onderdeel van de Haagse Pandbrigade. Het staat onder regie van de wethouder Stadsontwikkeling en Wonen en werkt nauw samen met partners, waaronder de Politie, Bureau Bemiddeling en Mediation, GGZ-organisaties en woningcorporaties.

In eerste instantie gaat de gemeente in gesprek met degene die overlast ervaart en de veroorzaker. Waar nodig biedt de gemeente hulp en waar het kansrijk wordt geacht, wordt Bureau Bemiddeling en Mediation ingezet. Ook het geven van een waarschuwing en handhavend optreden zijn opties.

Tot voor kort was het voor de gemeente buiten de hierboven geschetste inzet vanuit het Meld- en Steunpunt Woonoverlast erg lastig om op te treden tegen bewoners in de particuliere sector die zich misdroegen; toepassing van artikel 174a Gemeentewet vroeg bijvoorbeeld jarenlange dossieropbouw en de woonoverlast moest een reëel gevaar voor de openbare orde en veiligheid vormen. Op 1 juli 2017 is de Wet aanpak woonoverlast (artikel 151d Gemeentewet) in werking getreden en deze wet wordt, na wijziging van de APV (zie ook RIS298169 en RIS299416), sinds 1 januari 2018 toegepast in Den Haag. De Wet aanpak woonoverlast geeft de burgemeester een nieuwe handhavingsbevoegdheid. Aan de veroorzakers van ernstige en herhaaldelijke woonoverlast kan een gedragsaanwijzing worden opgelegd. Dat is een last onder bestuursdwang om het beoogde gedrag af te dwingen. De Haagse Pandbrigade is belast met de uitvoering van de handhavingsbevoegdheid en rapporteert over de resultaten in het jaarverslag handhaving. In 2018 zijn twee officiële waarschuwingen uitgegaan, die ertoe hebben geleid dat de woonoverlast stopte.

Beleidsregel 13 B Opiumwet

In 2016 is de Haagse beleidsregel art. 13b Opiumwet woningen en lokalen niet zijnde horeca- en seksinrichtingen in werking getreden (RIS292904). Op basis van deze beleidsregel kan de burgemeester streng optreden tegen illegale handel in drugs vanuit woningen en bedrijfspanden. Partners zoals de politie en het OM weten de gemeente inmiddels goed te vinden om zo samen op te treden tegen drugscriminaliteit. In de afgelopen jaren zijn diverse panden (tijdelijk) gesloten in verband met drugshandel. Daarnaast kan de burgemeester de beleidsregel gebruiken om de aanloop en overlast van verslaafden te stoppen door een bezoekersverbod op te leggen.

Ambities 2019-2022

- Vermindering van de ervaren overlast door buurtbewoners;
- Voortzetting van aanpak woonoverlast;
- In voorkomende gevallen van woonoverlast zullen het college en de burgemeester optimaal gebruik maken van hun bevoegdheden.

Cameratoezicht

Cameratoezicht maakt altijd deel uit van een afgewogen pakket maatregelen om criminaliteit of overlast op een locatie te bestrijden. De inzet van dit instrument dient uiterst zorgvuldig en weloverwogen plaats te vinden vanwege privacyaspecten en het effect op de veiligheidsbeleving.

Een lichtvaardige inzet van camera's kan onnodig leiden tot gevoelens van onveiligheid en averechts werken. De gemeente werkt momenteel met een mix van vast- en tijdelijk (flexibel) cameratoezicht.

Vast cameratoezicht

De gemeenteraad heeft bepaald dat vast cameratoezicht wordt heroverwogen als er een aaneengesloten periode van vijf jaar cijfermatig een positieve trend aanwezig is. Daarbij is de Veiligheidskaart het instrument dat de veiligheidsontwikkeling per stadsdeel in de tijd zichtbaar maakt. Het eerstvolgende evaluatiemoment breekt aan in 2021. Het aantal vaste camera's in Den Haag bedraagt momenteel 106. Dit aantal is zonder de 20 flexibele camera's en de 30 camera's rondom het Cars Jeans-stadion. Voor deze camera's geldt een aparte regeling, omdat zij in de regel alleen op wedstrijddagen operationeel zijn. De beelden van de Haagse camera's worden 24 uur per dag, 7 dagen per week live uitgekeken op de Geïntegreerde Monitor Centrale (GMC) van de politie Eenheid Den Haag. Het uitkijken van de beelden geschiedt door gespecialiseerde politiemensen van het Team Technisch Toezicht. De specifieke opleiding, competenties en professionaliteit van de deze politiemedewerkers staat garant voor kwaliteit. Als er in de GMC een incident wordt waargenomen, wordt direct contact opgenomen met het betreffende wijkbureau, zodat de politie directe opvolging kan geven aan incidenten. Camera's maken het mogelijk om sneller in te grijpen om te voorkomen dat een incident escaleert. Camerabeelden kunnen achteraf politie en OM ondersteunen bij het oplossen en vervolgen van overtredingen en misdrijven.

Tijdelijk (flexibel) cameratoezicht

Tijdelijk flexibel cameratoezicht kan plaatsvinden in door de burgemeester aangewezen gebieden. De inzet van flexibel cameratoezicht wordt, op basis van (politie)registraties van incidenten en overlast en de bevindingen van professionals met praktijkkennis van het gebied, periodiek heroverwogen en ingetrokken, zodra het cameratoezicht niet langer per se noodzakelijk is om de openbare orde en veiligheid te handhaven. Nieuwe wetgeving maakt het mogelijk om in een door de burgemeester aangewezen gebied tijdelijk camera's te plaatsen en verplaatsen. Dit biedt de mogelijkheid om snel en flexibel in te spelen op zich verplaatsende overlast en criminaliteit. Zodoende zijn op diverse locaties met hardnekkige overlast tijdelijk camera's ingezet als onderdeel van een pakket maatregelen om de weerbaarheid van de buurt te versterken en burgers zelf in beweging te krijgen. Dit draagt bij aan het verbeteren van de veiligheid en het gevoel van veiligheid in wijken en buurten. De burgemeester trekt een gebiedsaanwijzing in, zodra het cameratoezicht niet langer nodig is in het belang van de handhaving van de openbare orde. Er zijn 22 camera's beschikbaar voor flexibele inzet in Den Haag. De burgemeester informeert de gemeenteraad hierover in de planning- en controlcyclus.

Ambities 2019 -2022

- Continueren van de huidige aanpak, waarbij als onderdeel van het veiligheidsbeleid weloverwogen en goed gedoseerd vaste en verplaatsbare camera's worden ingezet ter bestrijding van criminaliteit en overlast;
- In het jaar 2021 de inzet van vast cameratoezicht evalueren;
- Technische en innovatieve ontwikkelingen op het terrein van flexibel en vast cameratoezicht volgen en benutten, zonder concessies te doen aan de privacy.

Gebiedsgericht instrumentarium om alcohol- en drugsoverlast terug te dringen

Om overlast, gerelateerd aan het gebruik van drugs en alcohol, terug te dringen in de openbare ruimte zijn de afgelopen jaren diverse instrumenten toegepast, namelijk:

- Alcoholverboden;
- Drank en Horecawet;
- verbod gebruik softdrugs;
- gebiedsaanwijzing Oude Centrum vanwege drugsoverlast;
- Bedelverbod
- Gebiedsverboden op basis van de Overlastwet.

Daarbij geldt als richtlijn dat maatwerk de voorkeur behoudt boven generieke maatregelen.

Alcoholverbod

Op locaties waar sprake is van een structureel karakter van overlast kan het college een (tijdelijk) alcoholverbod instellen. Periodiek beoordeelt het college of de verboden behouden moeten worden en of nieuwe verboden nodig zijn. Het college hanteert de lijn dat een alcoholverbod een ultimatum remedium is en slechts in een uiterst geval wordt ingezet. In de veiligheids- en leefbaarheidsoverleggen in de stadsdelen wordt periodiek de overlastsituatie en het effect van het alcoholverbod gemonitord.

De afgelopen jaren heeft het college ingezet op het terugdringen van het aantal alcoholverboden. Het aantal bedroeg 22 eind 2018. Het blijft de ambitie voor komende jaren het instrument van het generieke alcoholverbod in te zetten als tijdelijk ultimatum remedium en het alcoholverbod af te schalen zodra de situatie genormaliseerd is.

Ambitie 2019-2022

- Terugdringen van het aantal alcoholverbodsgebieden.

Alcoholverbod minderjarigen op basis van de Drank- en Horecawet

De Drank- en Horecawet biedt aanknopingspunten om alcoholoverlast verder terug te dringen. Deze wet stelt het bezit van alcohol door jongeren onder de 18 die zich in voor publiek toegankelijke ruimten bevinden, strafbaar. Politie en handhavingsteams treden verbaliserend op als ze dit constateren. Daarnaast controleren gemeentelijke handhavers de Haagse horeca, supermarkten, slijterijen en evenementen op de verkoop van alcohol aan minderjarigen in het kader van het toezicht van de burgemeester op de Drank- en Horecawet.

Ambities 2019-2022

- Risicogestuurde inzet van het Kernteam Drank en Horeca op de verkoop van alcohol aan minderjarigen door horeca instellingen, supermarkten en slijterijen en tijdens evenementen.
- Streng aanpak van supermarkten, slijterijen en horecagelegenheden die alcohol verkopen aan jongeren onder de 18 jaar, zoals vastgelegd in het handhavingsarrangement.

Verbod gebruik softdrugs

Omwoners en bezoekers ervaren in sommige buurten regelmatig overlast door het gebruik van softdrugs, in het bijzonder blowen, in de openbare ruimte. Het college heeft de bevoegdheid om gebieden aan te wijzen waar op basis van de APV een softdrugsverbod geldt voor in principe 2 jaar (RIS296823). In de periode 15 juni-15 december 2018 vond een pilot plaats met een verbod op het

gebruik van softdrugs in 13 gebieden. Bij de inventarisatie van gemeente en politie in welke gebieden zo'n verbod wenselijk of noodzakelijk was waren de uitgangspunten:

- Maatwerk, waarbij de dynamiek en problematiek van de wijk of buurt leidend is;
- Waar mogelijk aansluiten op de begrenzing van de bestaande alcoholverbodsgebieden;
- Proportionaliteit, rechtszekerheid en handhaafbaarheid van de gebieden.

Na bespreking in de gemeenteraad is in de werkinstructie voor politie en handhavingsteams bepaald dat handhaving van het verbod op het gebruik van softdrugs in de openbare ruimte zich moest richten op overlastgevende groepen van minimaal vijf personen in de aangewezen gebieden (RIS299580). Politie en gemeentelijke handhavingsteams werkten samen in het handhaven van het verbod tijdens de pilot. De politie trad op – door middel van een boete- tegen overtreding van het verbod op softdrugsgebruik door groepen overlastgevende gebruikers van softdrugs. Een evaluatie van de pilot wordt begin 2019 verwacht.

De deelnemers aan de veiligheidsoverleggen in de stadsdelen monitoren de situatie in de gebieden halfjaarlijks en beoordelen of afschaling of uitbreiding van de aangewezen gebieden wenselijk is. Het college rapporteert in de planning- en controlcyclus over de voortgang in de aangewezen gebieden. Het college streeft ernaar het aantal gebieden met een softdrugsverbod terug te dringen.

Ambities 2019-2022

- Terugdringen van overlast door softdrugs door groepen die overlast geven.
- Terugdringen van het aantal softdrugsverbodsgebieden.

Gebiedsaanwijzing

De burgemeester kan op basis van de APV gebieden aanwijzen waar de openbare orde ernstig is verstoord door de aanwezigheid van verslaafden en/of handelaren in harddrugs, door middel van de aanwijzing van een noodgebied. Dit geeft de politie de mogelijkheid om overlast veroorzakende personen te bevelen zich uit het gebied te verwijderen voor ten minste 24 uur. Bij recidive kan de burgemeester een verwijderingsbevel voor langere duur opleggen, tot een maximum van 3 maanden.

Op dit moment telt Den Haag één aangewezen gebied, in het Oude Centrum. Het noodgebied maakt daar deel uit van een pakket van maatregelen. Andere maatregelen die gelden in het Oude Centrum zijn de gerichte politieursurveillance, cameratoezicht en strikte handhaving van zowel alcoholverbod als bedelverbod.

De begrenzing van het aangewezen gebied Oude Centrum is in 2017 verkleind. De overlast in de randen was flink afgenomen door de inzet van diverse maatregelen vanuit politie en gemeentelijke handhaving. Daarnaast loopt ook de aanpak Oude Centrum die erop gericht is om in nauwe samenwerking met de bewoners en ondernemers de leefbaarheid en veiligheid in het gebied te verbeteren. Kijkend naar de zorgelijke situatie van waaruit destijds de gebiedsaanwijzing noodzakelijkerwijs is ingesteld, de beheersbare situatie zoals wij die nu kennen en het handhavend instrumentarium dat inmiddels regulier voorhanden is, is het de ambitie om toe te werken naar volledige afbouw van de gebiedsaanwijzing. Dit kan alleen wanneer een basis aan maatregelen, inzet van partners en een effectief handavingsinstrumentarium voor handen blijven (RIS298473). Jaarlijks

vindt een evaluatie plaats van het noodgebied, die de burgemeester aan de gemeenteraad toestuurdt vóórdat de termijn van de aanwijzing plaatsvindt.

Ambitie 2019-2022

- Complete afbouw van het noodgebied in het Oude Centrum.

Overlastwet

De burgemeester kan op basis van Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast (Overlastwet) maatregelen nemen om verstoring van de openbare orde door personen gericht en met maatwerk aan te pakken. Instrumentarium waarover de burgemeester kan beschikken zijn het individueel gebiedsverbod of groepsverbod, eventueel in combinatie met een meldingsplicht. De mogelijkheden die deze wet biedt worden in Den Haag toegepast bij de bestrijding van overlast in wijken en buurten, en tijdens grote evenementen zoals de jaarwisseling en voetbalkampioenschappen.

Ambities 2019 - 2022

- Overlastgevende personen, buurten en wijken vanwege het gebruik van alcohol en drugs bij voorkeur aanpakken met individueel maatwerk op basis van Overlastwet en Drank- en Horecawet;
- Streven naar een integrale benadering, met aandacht voor zowel repressieve als preventieve maatregelen. Enerzijds moeten mensen de hulp krijgen die ze nodig hebben, zodat het aantal excessen uiteindelijk tot een minimum beperkt blijft. Anderzijds moet er worden gezorgd voor daadkrachtig optreden met het uitgangspunt maatwerk.

Bedelverbod

In artikel 2:52 APV is vastgelegd dat bedelen in grote delen van de stad niet is toegestaan. De politie en het handhavingsteam zien er actief op toe dat dit verbod wordt nageleefd. Bedelaars worden afhankelijk van de situatie gewaarschuwd, bekeurd en/of weggestuurd. Aan bedelaars die desondanks blijven volharden in hun gedrag kan een gebiedsverbod worden opgelegd.

Ambities 2019-2022

- Handhaving van het bedelverbod in de aangewezen gebieden;
- Monitoring van de situatie en indien nodig, uitbreiding van het aangewezen gebied.

Straatintimidatie

Het college vindt het belangrijk dat iedereen zich vrij voelt in de openbare ruimte, en dat Hagenaars respectvol met elkaar omgaan op straat. Straatintimidatie is ongewenst. Daar moet een brede aanpak voor komen, waarbij het accent vooral moet liggen op preventie, educatie, voorlichting en opvoeding. Daarop valt de meeste winst te behalen. Het college zal onderzoeken of het strafbaar stellen van vormen van intimidatie in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) juridisch houdbaar is. Daarnaast zullen de ervaringen met de handhaving in de steden waar dit verbod reeds geldt, onderdeel uitmaken van dit onderzoek. Het college volgt de ontwikkelingen in Amsterdam en Rotterdam op de voet; zo kan het strafproces dat tegen twee Rotterdamse verdachten van straatintimidatie is aangespannen, en waarvoor in december 2018 de eerste zitting plaatsvond, mogelijk meer duidelijkheid brengen. Overigens is het een teken aan de wand dat in een jaar lang APV-verbod, slechts twee strafprocessen lopen. In de overige gevallen waren de zaken juridisch kennelijk onvoldoende hard om een strafproces op te starten.

Ondertussen loopt er een traject tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, waarmee een APV wijziging overbodig zou kunnen worden. In maart 2018 is een voorstel van wet ingediend bij de Tweede kamer tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het strafbaar stellen van seksuele intimidatie (dossier: 34 904).

In de Memorie van Toelichting wordt uiteengezet dat bij seksuele intimidatie de schending van de norm zodanig is dat het aan de landelijke wetgever is om deze strafbaar te stellen. Tevens wordt beargumenteerd waarom het juridisch zeer onzeker is om een dergelijk verbod in lagere regelgeving vast te leggen in verband met het grondwettelijke recht op uitingsvrijheid. Dat kan alleen bij formele wet worden ingeperkt. Het wetsvoorstel is in consultatie geweest bij de Nederlandse Orde van Advocaten. Deze is zeer stellig dat dergelijke bepalingen in de APV onverbindend zijn. Daarnaast merkt de Orde ten aanzien van het wetsvoorstel op dat een dergelijke verbod, ook als het is vastgelegd in een formele wet, niet handhaafbaar zal blijken.

Directe vervolging (zonder aangifte) door opsporingsambtenaren is slechts mogelijk op heterdaad. Dat zal vrijwel niet voorkomen. Indien er geen sprake is van heterdaad moet er aangifte worden gedaan van de overtreding. De vraag is hoe de politie vermeende overtreders gaat opsporen (nog los van de beschikbare capaciteit) indien er alleen een aangifte is en wellicht een getuigenverklaring en er geen filmmateriaal voorhanden is. Indien aangiftes niet in behandeling worden genomen vanwege capaciteitstekort of niet tot vervolging leiden omdat de identiteit van de overtreders niet kan worden achterhaald zal dat tot teleurstelling en frustratie leiden bij de aangevers.

Gelet op het bovenstaande, wil het college eerst de behandeling van het wetsvoorstel afwachten en de eerste ervaringen van steden die een dergelijke verbod wel in hun APV hebben opgenomen. Dan zal ook duidelijk worden hoe de rechter zal oordelen over de verbindendheid van die APV-bepalingen.

Tot die tijd, maar zeker ook daarna, zal het accent in de aanpak van seksuele intimidatie vooral liggen op preventie, educatie, voorlichting en opvoeding.

Ambities 2019-2022

- Het college stelt een plan van aanpak van (seksuele) straatintimidatie op waarin het accent ligt op preventie, educatie, voorlichting en opvoeding;
- Het college onderzoekt de juridische houdbaarheid en handhaafbaarheid van een verbod op dergelijke vormen van intimidatie in de APV.

Gevaarlijke honden

De eigenaar van een hond is verplicht om te voorkomen dat zijn hond overlast of schade veroorzaakt, ook als anderen niet weten hoe ze met honden moeten omgaan of bang zijn voor de hond. Hierbij geldt het uitgangspunt dat niet de hond, maar de andere gebruikers van de openbare ruimte beschermd moeten worden. Met enige regelmaat vinden in Den Haag ernstige bijtincidenten plaats veroorzaakt door gevaarlijke honden. Burgers en/of dieren raken hierdoor (ernstig) gewond, soms zelfs met dodelijke afloop. Een bijtincident kan strafrechtelijk en bestuursrechtelijk worden afgehandeld.

Het strafrecht kenmerkt zich door een primair punitief karakter. Doel is het bestraffen van de eigenaar of houder van de hond omdat hij onvoldoende zorg heeft gedragen voor het onschadelijk

houden van een onder zijn hoede staand dier (art. 425 Strafrecht). Daarnaast is een doel van het strafrecht het beveiligen van de maatschappij, bijvoorbeeld door het onttrekken van een gevaarlijk voorwerp – de hond – aan het verkeer. Belangrijke beperkingen voor strafrechtelijke optreden liggen in de eis dat sprake moet zijn van een (vermoedelijk) strafbaar feit en in de eis dat sprake moet zijn van een heterdaadsituatie. Belangrijke voordelen van het strafrecht zijn dat ook strafrechtelijk kan worden opgetreden als het incident niet in de openbare ruimte heeft plaatsgevonden en dat opgelegde maatregelen niet lokaal, maar landelijk gelden.

Een bestuursrechtelijke maatregel is bedoeld als preventieve maatregel om herhaling in de toekomst te voorkomen. Een bestuursrechtelijke maatregel kan worden opgelegd als het incident in de openbare ruimte heeft plaatsgevonden. Dit kan ook als het incident al enige tijd geleden plaatsvond of als er nog geen (ernstig) incident heeft plaatsgevonden. In Den Haag is het opleggen van een aanlijn- en muilkorfgebod in principe de enige in de APV beschreven maatregel die de burgemeester ter beschikking heeft. Een aanlijn- en muilkorfgebod geldt in principe zo lang de hond leeft. Het opleggen van een aanlijn- en muilkorfgebod is gemandateerd aan Bureau Levende Have (RIS296311). Een aanlijn- en muilkorfgebod doet echter niet altijd recht aan de ernst van het incident. Zo zijn er incidenten waarbij andere honden worden doodgebeten en er ‘slechts’ een aanlijn- en muilkorfgebod wordt opgelegd.

Op dit moment ontbreekt in Den Haag een duidelijk beleid hoe om te gaan met bijtincidenten. Gelijke gevallen worden mede daardoor niet gelijk behandeld. Ook de naleving van opgelegde aanlijn- en muilkorfgeboden schiet tekort. Dit leidt tot onbegrip en angst bij slachtoffers van bijtincidenten en omwonenden.

In sommige gevallen is er geen keuze tussen het strafrecht en het bestuursrecht (bijvoorbeeld als een hond een kind dood bijt), maar in veel gevallen is die keuze er wel. Een overweging die daarbij een rol zou kunnen spelen is dat bij een strafrechtelijke procedure alle kosten (die flink kunnen oplopen) voor de staat zijn. In het bestuursrecht zijn de kosten voor de eigenaar van de hond.

In 2019 komt wethouder Economie, Sport en Buitenruimte met een dierennota waarin de aanpak van gevaarlijke honden door de Dienst Stadsbeheer op dit thema nader vorm krijgt.

Daarnaast werd in november 2018 bekend dat de Minister van Landbouw in 2019 met nieuwe maatregelen komt om incidenten met bijthonden tegen te gaan. Zo komt er een landelijk registratiesysteem voor bijtincidenten en gaat er een fokverbod gelden voor zogenaamde ‘hoog risico honden’.

Spoor 3 Bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit

In Den Haag zetten diverse samenwerkingsverbanden en teams zich al tien jaar in om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan, waaronder het HEIT, RIEC, de Haagse Pandbrigade en het gemeentelijk bureau BIBOB. Samen met alle betrokken partners streeft het college naar zoveel mogelijk ‘integrale handhaving’ en een zo efficiënt en effectief mogelijk gebruik van bestuursrechtelijke maatregelen in combinatie met het strafrecht.

HEIT(Haags Economisch Interventie Team)

HEIT is een belangrijke partner in Den Haag en daarbuiten om ondermijning aan te pakken. In HEIT werken gemeente, politie, Rijksbelastingdienst, Douane, Inspectie SZW en het UWV samen. Kerntaak van HEIT is het voorkomen en terugdringen van malafide bedrijvigheid en misstanden in de prostitutie. Dit doet HEIT door het uitvoeren van integrale controles en kortdurende acties in situaties waarin acuut om een samenhangend overheidsoptreden wordt gevraagd. HEIT levert maatwerk en zoekt waar nodig aansluiting bij partners als Stedin, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de Kansspelautoriteit (KSA) en het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Het team is in de stad al jaren dé toonaangevende partner in de aanpak van de meer complexe handhavingsvraagstukken waarbij het belangrijk is dat de betrokken overheidsdiensten één gezicht laten zien en waarbij elke organisatie vanuit haar eigen bevoegdheden gepaste en benodigde maatregelen treft. De HEIT partners werken qua informatie uitwisseling samen onder de paraplu van het RIEC convenant.

HEIT bestaat uit twee teams die zich specialiseren in enerzijds de controles in de vergunde en niet-vergunde prostitutie en anderzijds controles op malafide bedrijvigheid. HEIT voert controles uit op basis van signalen van partners.

Jaarlijks controleert HEIT honderden horeca- en detailhandelzaken waar signalen van malversaties zijn. Deze signalen kunnen binnenkomen via meldingen van burgers of professionals. Het aantal controles dat jaarlijks wordt uitgevoerd bij malafide ondernemers is afhankelijk van de aangeleverde signalen en de capaciteit van de partners om signalen op te pakken, te onderzoeken en af te handelen.

Als er speciale aandacht is voor een bepaald gebied (zoals een gebiedsgerichte aanpak of een bestuurlijke criminaliteitsbeeld analyse van het RIEC) betekent dit meestal ook dat er zaken naar boven komen die aanleiding zijn voor een HEIT controle.

Extra politie inzet maakte het mogelijk dat het HEIT ook buiten de Haagse gemeentegrenzen controles uitvoerde in de politie eenheid Den Haag, wat veel enthousiasme over de werkwijze en resultaten van HEIT genereerde. Dit bracht een toenemende vraag naar controles in de regio met zich mee. Daar liep HEIT aan tegen de grenzen van haar kunnen; zonder additionele middelen vanuit de regio zou HEIT niet aan deze vraag kunnen voldoen. Het beschikbaar komen van landelijke middelen voor de aanpak van ondermijning, geeft HEIT meer slagkracht om controles buiten Den Haag ook op te pakken, waarbij tevens de schaarse politiecapaciteit efficiënter en gericht ingezet kan worden.

Ambities 2019-2022

- Voortzetten van de effectieve integrale handhaving en toezicht op vergunde- en niet vergunde;

- Terugdringen malafide bedrijvigheid door het uitvoeren van gerichte en effectieve controles.

Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC)

Soms is er meer nodig dan alleen een HEIT controle waarmee doorgaans een snelle klap uitgedeeld wordt. Bijvoorbeeld als een straat in handen lijkt te zijn van een malafide vastgoedondernemer. Of als er gekeken wordt naar mogelijk criminogene structuren in een branche (massagesalons) of in een gebied. Dan zorgt het RIEC voor analyse(s) en voor het opleveren van zogenoemde 'ondermijningsbeelden'. Zo is in 2017 de bestuurlijke criminaliteitsbeeld analyse (BCBA) Scheveningen-Haven opgeleverd, en in 2018 de BCBA voor Regentes-Valkenbos voor het gebied rondom de Zevensprong (Segbroek) en de BCBA voor het gebied Koningsstraat-Hoefkade (Schilderswijk-Noord). De BCBA's leiden in de stadsdelen tot een plan van aanpak met gerichte maatregelen van alle partners. Dit plan van aanpak wordt uitgevoerd, waarbij veel aandacht bestaat voor communicatie met omwonenden over de voortgang en de resultaten. De BCBA's zoals het RIEC die nu opstelt, bieden al enig inzicht in de aard en omvang van de ondermijningsproblematiek in Den Haag. Het college heeft de ambitie om een Haags ondermijningsbeeld voor de hele stad op te laten stellen, op basis waarvan strategische keuzes mogelijk worden over bijvoorbeeld de gebieden en branches die voor een vergunningplicht in aanmerking komen.

De samenwerking in RIEC-verband stelt ons en onze partners steeds beter in staat om als één overheid op te treden tegen georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Ook geeft de samenwerking steeds meer inzicht in de wijze waarop ondermijnende criminaliteit het meest effectief kan worden teruggedrongen. De directie Veiligheid is de spin in het web van de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde misdaad binnen de gemeente Den Haag. De RIEC liaisons verzamelen alle beschikbare informatie van alle gemeentelijke diensten en zorgen voor de onderlinge afstemming van activiteiten van de verschillende gemeentelijke diensten. Zij dragen zorg voor het leveren van informatie aan het RIEC en RIEC adviezen vinden op hun beurt via hen hun weg terug naar de juiste onderdelen van de gemeentelijke organisatie.

De kernthema's waarop het RIEC zich richt zijn georganiseerde drugscriminaliteit, mensenhandel, vastgoedfraude en witwassen.

Ambities 2019-2022

- Aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit, mensenhandel, vastgoedfraude en witwassen;
- Focus op gebiedsgebonden problematiek en de specifiek voor Den Haag aangewezen handhavingsknelpunten zoals het winkelgebied Schilderswijk Noord en Oost, de wijk Regentes-Valkenbos en Scheveningen-Haven;
- Ontwikkelen van een stadsbreed ondermijningsbeeld voor Den Haag in 2019.

Aanpak van drugscriminaliteit

In Den Haag zijn criminele organisaties actief op de drie grootste criminele markten: cocaïne, synthetische drugs en hennep. De productie van en handel in drugs brengen een ongewenste vermenging van onder- en bovenwereld met zich mee, omdat het drugsgeld via legale kanalen en facilitators zijn weg vindt binnen onze gemeentegrenzen. Ook gaat er een sterk ondermijnend effect uit van drugshandel, als geld uit de drugseconomie kwetsbare huishoudens in kwetsbare wijken en buurten binnendringt. Daardoor ontstaat op wijkniveau een parallelle economie en samenleving,

waarbinnen criminele organisaties het voor het zeggen krijgen. Het college streeft ernaar dat Den Haag een minder aantrekkelijke omgeving wordt voor georganiseerde drugscriminaliteit en pakt deze vorm van criminaliteit met urgentie aan. Hierbij is het verminderen van drugshandel en excessieve geweldsincidenten het doel.

Uit analyse door de Politie Eenheid Den Haag is gebleken dat criminele jeugdnetwerken/-groepen zich relatief vaak schuldig maken aan drugscriminaliteit, waarbij een deel van de jongeren steeds zwaardere vormen van criminaliteit pleegt, zoals ripdeals. In de aanpak van deze criminele jeugdgroepen wordt dit aspect meegenomen. Handel in drugs gaat veelal gepaard met excessief geweld en intimidatie, dit sterkt het college in de voortzetting op het tegengaan van handel uit woningen (bijvoorbeeld op basis van artikel 13B Opiumwet) en openbare inrichtingen, zoals horecagelegenheden (zie passage over veilig uitgaan en handhavingsskader horecabeleid). Andere uitwassen zijn hennepkwekerijen in woningen, waardoor brandgevaar ontstaat voor direct omwonenden, en het dumpen van drugsafval met de daarmee gepaard gaande risico's voor de volksgezondheid en het milieu.

Zoals hierboven gesteld wil het college voorkomen dat deze organisaties hun machtspositie vergroten en zich nestelen in legale structuren. Een deel van de incidentele middelen die de minister van Justitie en Veiligheid beschikbaar stelt voor de aanpak van ondermijning (het zogenaamde ondermijningsfonds) landt in Den Haag. Deze gelden zet het college specifiek in voor een gebiedsgerichte aanpak, toezicht in de haven van Scheveningen en het volgen en mogelijk blokkeren van illegale geldstromen. Daarbij werkt het college samen met Amsterdam, Rotterdam en Utrecht.

Ook illegale hennepcultuur pakt de gemeente samen met de veiligheidspartners aan. Onze aanpak leidt jaarlijks tot de ontmanteling van circa 200 hennepkwekerijen. Daarbij werkt het college nauw samen met politie en OM maar ook met de woningbouwcorporaties en enkele grotere particuliere verhuurders. De gemeentelijke bestuursrechtelijke handhaving en het opleggen van bestuurlijke boetes is grotendeels in handen van de Haagse Pandbrigade. Waar mogelijk wordt onrechtmatig verkregen voordeel afgepakt. Periodieke informatiecampagnes over de aanpak en de resultaten zorgt voor bewustzijn onder bewoners over de gevaren van hennepkwekerijen voor de omgeving.

Het wetsvoorstel Experiment gesloten coffeeshopketen is op 22 januari jl. aangenomen door de Tweede Kamer en ligt op dit moment voor in de Eerste Kamer. Doel van het voorstel is om te bezien of en hoe op kwaliteit gecontroleerde hennep gedecriminaliseerd aan coffeeshops kan worden geleverd en wat de effecten hiervan zijn. De experimenten worden onafhankelijk geëvalueerd, waarna het kabinet beziet wat het te doen staat. Het college heeft in het coalitieakkoord aangekondigd in principe positief ten opzichte van de landelijke pilot en afhankelijk van de voorwaarden voor deelname een definitief besluit hierover te nemen, in overleg met de gemeenteraad en met de coffeeshophouders.

Ambities 2019-2022

- Integrale samenwerking van politie, OM, woningcorporaties, Stedin en de gemeente in de aanpak van hennepcultuur, gericht op optimale inzet van strafrechtelijke als bestuursrechtelijke maatregelen;
- Jaarlijkse informatiecampagne voortzetten;
- Verbeteren van de informatiepositie;

- Afpakken van crimineel verkregen vermogen en ten onrechte verkregen uitkeringen en vergunningen.

Gemeentelijk bureau Bibob

De Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) is voor de gemeente een belangrijk instrument bij de bestrijding van ondermijning. Het college past de wet Bibob toe bij horeca, coffeeshops, prostitutie en grote bouwvergunningen conform de beleidslijn Bibob (RIS280746). Jaarlijks toetst de gemeente gemiddeld 700 ondernemingen en vergunningen. Daarbij kijkt het gemeentelijk bureau Bibob naar de door de ondernemer overlegde documenten over onder andere de wijze van financiering van de plannen van de aanvrager. In circa 25% van de gevallen leidt dit tot nader onderzoek, eventueel gevolgd door een adviesaanvraag bij het Landelijke Bureau Bibob. Recente jurisprudentie maakt mogelijk dat de gemeente de aangeleverde stukken kritischer gaat beoordelen op het moment dat deze onduidelijkheden opleveren, zoals financiering uit het buitenland, tegenstrijdige verklaringen over de herkomst van geld en onlogische contante geldstromen. Met de inzet van deze wet gaat het college ondermijning, oneerlijke concurrentie en vermenging van onder- en bovenwereld tegen. De genoemde branches blijven zo gevrijwaard van criminele inmenging. Een op handen zijnde wetswijziging gaat een verruiming van de reikwijdte van de wet betekenen, waardoor alle aanbestedingen eronder vallen en de toepassingsmogelijkheden bij vastgoedtransacties groter worden. Het college onderzoekt hoe de Bibob toetsing gemeentebreed versterkt kan worden ingezet in combinatie met de realisatie van een informatieknooppunt.

Ambities 2019-2022

- Jaarlijkse toets van gemiddeld 700 ondernemingen;
- Nadere verkenning van versterking van gemeentelijk bureau Bibob.

Mensenhandel

Mensenhandel is gericht op uitbuiting en kent verschillende verschijningsvormen. Uitbuiting komt niet alleen in de prostitutie voor, maar ook in andere sectoren van arbeid- en dienstverlening en in de vorm van criminele uitbuiting en gedwongen bedelarij.¹

Met mensenhandel worden wereldwijd miljarden verdiend ten koste van duizenden slachtoffers. Dit soort criminaliteit wordt vaak gepleegd in criminele samenwerkingsverbanden en gaat niet zelden gepaard met geweld, bedreiging en intimidatie. Met enige regelmaat zijn er relaties met andere criminele activiteiten en wordt gebruik gemaakt van de legale wereld voor de ontplooiing van mensenhandel. In die zin is mensenhandel een vorm van ondermijnende criminaliteit. Maar ook mensenhandel waarbij het georganiseerde en mogelijk ook internationale karakter ontbreekt, maakt slachtoffers en zorgt voor veel menselijk leed. Het kan hierbij ook gaan om minderjarige slachtoffers van mensenhandelaren (soms ook 'loverboys' genoemd waar het seksuele uitbuiting betreft). Daarnaast komt in Den Haag gedwongen arbeids- of dienstverlening voor die géén seksuele component heeft.² Zowel seksuele uitbuiting als arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting en gedwongen dienstverlening worden in het (vierjaarlijkse) Nationaal Dreigingsbeeld 2017 van de politie als dreiging benoemd.

¹ Bij handhaving van het bedelverbod is het van belang alert te zijn op mogelijke signalen van mensenhandel.

² Zie bijvoorbeeld Fairwork en SHOP, *Meer inzicht in arbeidsuitbuiting, een inventarisatie in Den Haag, 2017* (bijlage bij RIS298604).

Integrale aanpak

Voor een effectieve aanpak van mensenhandel is een integrale aanpak nodig, waarbij zowel wordt geïnvesteerd in het voorkomen van mensenhandel als de aanpak van mensenhandelaren én de bescherming van slachtoffers. Samenwerking tussen de zorg- en veiligheidsketens is hierbij essentieel. Hulpverlening en zorgcoördinatie betreffen zowel de minderjarige als meerderjarige slachtoffers. Ook wordt gewerkt aan bewustwording en *empowerment* van migrantengroepen, en wordt op scholen weerbaarheidstraining gegeven. Daarnaast geeft het 'Informatiepunt en advies prostitutie en mensenhandel' van SHOP advies en informatie over mensenhandel aan ouders, jeugdigen en professionals. De gemeente kan bestuursrechtelijke instrumenten inzetten om mensenhandel te helpen bestrijden. Vanuit de portefeuille openbare orde en veiligheid betreft de bestuurlijke aanpak vooral bestuurlijke maatregelen op grond van de APV, in vergunde branches zoals prostitutie, horeca en bij evenementen. Vanuit de Haagse Pandbrigade richt de aanpak zich vooral op degenen die mensenhandel faciliteren door illegaal onderdak aan te bieden. Hiervoor worden dwangsommen en bestuurlijke boetes opgelegd en soms volgt na constatering sluiting van gebouwen.

Mensenhandel in prostitutie/seksuele uitbuiting

De gemeente zet zich in om misstanden in de prostitutiebranche te bestrijden, waaronder mensenhandel. Toezicht en handhaving binnen de prostitutiebranche vormen hiervoor belangrijke pijlers (zie hoofdstuk Kerntaken Openbare Orde en Veiligheid § Prostitutie).

Minderjarige slachtoffers van mensenhandel

Ook minderjarigen kunnen slachtoffer van mensenhandel worden, niet alleen van arbeidsuitbuiting of criminele uitbuiting, maar vooral ook van seksuele uitbuiting. Voor de aanpak van mensenhandel met minderjarige slachtoffers in de prostitutie zet de gemeente in op een preventieve aanpak door voorlichting, training en projecten voor jongeren, die zowel gericht zijn op het vergroten van weerbaarheid als op het voorkomen van (grensoverschrijdend) seksueel gedrag. Hierbij is aandacht voor de digitale leefwereld van jongeren van groot belang. De Haagse hulpverleningsstructuur rondom minderjarigen wordt door SHOP Jeugd verder uitgebouwd; het Informatie- en adviespunt prostitutie en mensenhandel dat speciaal voor de minderjarige doelgroep in 2017 is opgericht. Organisaties kunnen met vragen over mensenhandel terecht bij SHOP Jeugd en hier ook hun signalen delen. Daarnaast heeft SHOP Jeugd taken op het terrein van zorgcoördinatie. Voorts wordt vanuit de ketensamenwerking actief ingezet op de bewustwording om signalen te herkennen en ermee om te gaan, waaronder in het Centrum Jeugd en Gezin.

Arbeidsuitbuiting

Het HEIT voert regelmatig controles uit bij ondernemers na meldingen van (ernstige) arbeidsuitbuiting. Binnen het HEIT richt de Inspectie SZW zich op uitbuitingssituaties in horeca, detailhandel en garages. Het gaat hier om situaties waarbij sprake is van een afhankelijkheidsrelatie tussen de werknemer en de werkgever bij kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Als mensen worden gedwongen om werk te doen onder zeer slechte omstandigheden en voorwaarden kan er sprake zijn van mensenhandel en arbeidsuitbuiting. De Inspectie SZW kan boetes opleggen aan de ondernemers. De Haagse Pandbrigade legt dwangsommen en boetes op en kan illegale woonruimte sluiten als arbeiders in strijd met de regelgeving worden ondergebracht.

Mensenhandel binnen ondermijningstafels

Voor een effectieve integrale aanpak van mensenhandel-casus kan gebruik worden gemaakt van

de ondermijningstafels. De deelnemers aan deze tafels - OM, politie, Belastingdienst, gemeente en andere relevante ketenpartners - delen informatie die duidt op ondermijnende activiteiten en maken afspraken over integrale interventies (RIS298604). De deelnemers aan ondermijningstafels kunnen signalen van mensenhandel, fenomenen en trends bespreken alsmede eventuele knelpunten in de aanpak. Als er sprake is van slachtofferschap is het van belang dat een goede overdracht van informatie naar zorgpartners wordt georganiseerd. Het kunnen delen van informatie is hierbij cruciaal, maar niet mogelijk waar landelijke regelgeving daarvoor ontbreekt.

Ambities 2019-2022

- Bijdragen aan bewustwording en actieve signalering van mensenhandel;
- Verdere ontwikkeling van de bestuurlijke aanpak van mensenhandel in andere sectoren, waaronder arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting;
- Zorgen voor goede ketenregie en samenwerking, onder meer tussen zorg- en veiligheidspartners.

Veilig uitgaan

Het college streeft naar een klimaat waarbij de kracht van de Haagse horeca optimaal kan bijdragen aan de kwaliteit van leven voor bewoners, de aantrekkingskracht op (zakelijke) toeristen, een concurrerend vestigingsklimaat voor bedrijven en aan de werkgelegenheid in het algemeen. Ondernemers krijgen het vertrouwen en het college confronteert hen zo min mogelijk met controles en toezichtslasten. Dit vertrouwen gaat gepaard met verantwoordelijkheid. Van horecaondernemers verwacht het college dat zij rekening houden met omwonenden en samenwerken met de betrokken partners, waaronder de toezichthouders, aan een veilig uitgaansklimaat en een schone, verzorgde buitenruimte. In gebieden waar de leefbaarheid niet op het gewenste niveau is, wordt toezicht gericht ingezet. Daarbij kiest de gemeente voor een risicogestuurde benadering, waarbij de handhaving capaciteit wordt ingezet in gebieden en bij ondernemers waar concrete signalen of redenen zijn van misstanden. De Veiligheids- en Leefbaarheidsoverleggen in de stadsdelen maken de afweging over de gebieden waar mogelijk misstanden zijn. De keuze is leidend voor de risicogestuurde inzet van de gemeentelijke handhavers. Wanneer de spelregels niet worden nageleefd, kan dit leiden tot het opleggen van maatregelen volgens het handhavingsbeleid. Iedere casus wordt daarbij op zijn eigen merites beoordeeld. Dit versterkt de balans tussen enerzijds een prettig woon- en leefklimaat van de buurt en anderzijds optimale ruimte voor ondernemers.

Ondernemers, bewoners en partners, zoals Koninklijke Horeca Nederland, en de politie denken mee met de gemeente over de stedelijke kaders. Bij dat samenspel horen gedeelde verantwoordelijkheden. Ondernemers en bezoekers hebben respect voor toezichthouders en de gemeente geeft ruimte voor vernieuwende ondernemers. Bij problemen en/of klachten werken ondernemers en bewoners in gezamenlijkheid aan oplossingen. Daarnaast verwacht het college van iedereen dat zij geen mensen uitsluiten: iedereen is welkom in Den Haag.

Ter ondersteuning van de aanpak van ondermijning en ter bevordering van de leefbaarheid kan een gebieds- of branchegerichte vergunningplicht worden ingevoerd, het college zal dit doen voor shishalounges. Dit omdat de aanloop van bezoekers op shishalounges effect heeft op het woon- en leefklimaat.

Ambities 2019-2022

- In samenwerking met horecasector een veilig uitgaansklimaat realiseren, zonder agressie en geweld;
- Administratieve lasten voor ondernemers tot een minimum beperken;
- Risico gestuurd toezicht op basis van gebiedsscans veiligheid, leefbaarheidsscans en signalen uit het veld;
- Passende bestuurlijke maatregelen bij incidenten en overlast volgens het handhavingsbeleid;
- Invoering van een vergunningplicht voor shishalounges.

Coffeeshops

Voortzetten kwaliteitsbeleid

Den Haag telt 36 coffeeshops. De coffeeshopbranche is kleinschalig, transparant en beheersbaar. Dit is mede te danken aan het Haagse coffeeshopbeleid, dat zich kenmerkt door een strakke handhaving van de landelijke AHOJG-criteria en aanvullende lokale gedoogcriteria. Deze criteria houden in:

- Geen affichering;
- Geen harddrugs;
- Geen overlast;
- Geen verkoop aan jeugdigen onder de 18 jaar;
- Geen grote hoeveelheden;
- Geen alcoholverkoop;
- Zichtbaarheid van het interieur van de coffeeshop;
- Certificering van het personeel;
- Beschikbaarheid van goede voorlichting/productinformatie in de coffeeshop;
- Toegang tot preventieve zorg (Parnassia/Context) in de coffeeshop;
- Afstand van minimaal 250 meter van scholen voor voortgezet onderwijs;
- Niet zichtbaar vanaf de voordeur van basisscholen.

Een belangrijk element van het beleid is de periodieke Bibob-toets waardoor er geen sprake van verwevenheid met georganiseerde (zwarte) criminaliteit. Ten aanzien van de overconcentratie van coffeeshops in het Zeeheldenkwartier en de Weimarstraat streeft het college naar het terugdringen van die overconcentratie. Daarom biedt het college exploitanten de mogelijkheid om hun bedrijf te verplaatsen naar een geschikte locatie buiten deze gebieden, waaronder panden die eventueel vrijkomen als een exploitant niet door de Bibob-toets komt.

Coffeeshops die op basis van het kwaliteitsbeleid worden gesloten, verliezen hun gedoogstatus, tenzij de gesloten locatie buiten het overconcentratiegebied (Zeeheldenkwartier/Weimarstraat) ligt en wordt overgenomen door een coffeeshop uit één van die gebieden. Het uitgangspunt voor de komende periode is om deze lijn voort te zetten, inclusief het verder terugdringen van de overconcentratie.

Experiment gesloten coffeeshopketen

Over de internetconsultatie op de concept Algemene Maatregel van Bestuur, waarin de inrichting van het experiment gesloten coffeeshopketen nader is uitgewerkt staat in het Haagse coalitieakkoord dat de basishouding ten opzichte van de landelijke pilot gereguleerde wietteelt

positief is. Zodra de kaders bekend zijn en de aanmeldingsprocedure start, treedt het college in overleg met de gemeenteraad.

Ambities 2019-2022

- Voortzetting kwaliteitsbeleid;
- Verder terugdringen van de overconcentratie.

Heling

Het doorverkopen van gestolen goederen, ook wel heling, is strafbaar. Het voorkomen van heling en het verstoren van de afzetmarkt voor gestolen waar zien wij als onderdeel van de aanpak van ondermijning. De aanpak van heling levert inzicht op in ondermijnende structuren. Daarnaast vormt het een sluitstuk van de aanpak van high impact crimes.

In het Handhavingsarrangement heling voor handelaren in ongeregelde en gebruikte goederen (RIS292905) staan de verplichtingen van handelaren en de maatregelen die de gemeente neemt als handelaren in die goederen zich niet houden aan de verplichtingen uit de APV en het Wetboek van Strafrecht. De APV verplicht opkopers de burgemeester van hun activiteiten in kennis te stellen. Zij kunnen zich aanmelden en registreren bij het Digitaal Opkopers Loket. De opkopers moeten verkoopregisters bijhouden. Als opkopers zich niet aan de verplichtingen houden, volgen bestuurlijke maatregelen, zoals een bestuurlijke waarschuwing of een tijdelijke sluiting van de inrichting (RIS298570), en strafrechtelijke maatregelen. De gemeente en de politie zorgen voor de controle op de (digitale) opkoopregisters, waarin handelaren die goederen van particulieren kopen, registreren wat ze kopen en van wie. Hiervoor wordt het digitaal opkoopregister, waarmee naast controle op locatie ook controle op afstand mogelijk wordt, gemeentebreed ingezet. Dit leidt tot het verstoren van de afzetmarkt voor heling en een toename van de pakkans van stellers en helers. Daarnaast zorgt het ervoor dat opkopers zich meer bewust zijn van heling en zelfs betrokken zijn bij de aanpak van heling. Er komt meer zicht op criminele processen rondom HIC-criminaliteit.

De gemeentelijke handhavers voeren samen met de politie ieder jaar circa 150 controles uit bij de opkopers waar de grootste kans is om gestolen goederen aan te treffen, een reële keuze gezien de beperkt beschikbare handhavingscapaciteit. De controles vinden dus risicogestuurd plaats, binnen vijf typen opkopers: elektronica, juweliers, ijzerhandelaren, rijwielhandelaren en kunst.

Ambities 2019-2022

- De helingaanpak binnen de gemeente Den Haag voortzetten;
- Jaarlijks 150 controles van opkopers;
- Gevolg geven aan alle geconstateerde overtredingen.

Kerntaken openbare orde en veiligheid

Crisisbeheersing

Politie, brandweer, geneeskundige hulpverlening en de negen gemeenten in de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) werken samen om zich voor te bereiden op het voorkomen en bestrijden van ongevallen, rampen en crisissituaties, onder andere door opleidingen en oefeningen. Ook voert de VRH het beheer en de organisatie van de regionale alarmcentrale van de brandweer (RAC) en de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) die samen met de meldkamer van de politie op de Yp zijn gevestigd. In de voorbereiding op rampen en crises worden ook andere partners betrokken, zoals het OM, het Ministerie van Defensie, de NCTV en Waterschappen. Haaglanden heeft net als iedere veiligheidsregio eigen beleidsplannen, zoals een risicoprofiel en een regionaal beleidsplan die beide na consultering in de negen gemeenteraden in de regio worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRH, meest recent is het Regionaal Beleidsplan en Ontwerp Regionaal Risicoprofiel 2019-2022 (RIS300425).

De VRH heeft in de periode 2015-2018 veel inzet gepleegd op de voorbereiding op de prioritaire risico's van deze regio. Zo is fors geïnvesteerd in het voorbereiden op incidenten met een terroristisch oogmerk: niet alleen in planvorming, maar ook in het opleiden, trainen en oefenen van functionarissen op alle niveaus. Verder is de afgelopen periode de bezuinigingstaakstelling van de Veiligheidsregio financieel gerealiseerd (met behoud van zorgniveau) en verder gewerkt aan de vernieuwing van de brandweerorganisatie, die meer maatwerk moet leveren. Ook is in Scheveningen het Surf Rescue Team opgericht (SRT) en rijdt inmiddels de brandweermotor rond. Uitgebreide informatie hierover is te vinden in bijvoorbeeld RIS299643.

Bevolkingszorg binnen de gemeente Den Haag

Bij incidenten, rampenbestrijding en crisisbeheersing heeft ook de gemeente vaak een rol: het proces bevolkingszorg. Dit proces is op een aantal crisisfuncties in de afgelopen periode geregionaliseerd. Bij deze regionalisering is gebruik gemaakt van de bestaande specialismen bij de gemeenten. Om efficiënt en daadkrachtig te kunnen handelen tijdens crises is het essentieel te werken met goed opgeleide, getrainde en geoefende professionals. Binnen de gemeente Den Haag hebben de crisisfuncties een professionaliseringslag gemaakt: medewerkers zijn opgeleid, gezamenlijk getraind en geoefend. Tevens is de samenwerking met de hulpdiensten geïntensiveerd, hierdoor wordt de gemeentelijke crisisorganisatie tijdig in positie gebracht.

De overheid organiseert een basiszorgniveau dat zich richt op de verminderd zelfredzamen. De crisisorganisatie gaat zoveel mogelijk uit van de eigen verantwoordelijkheid van de samenleving. In verband met de beperkte overheids capaciteit worden initiatieven vanuit de samenleving door de overheid gefaciliteerd. Een heel concreet initiatief waarin de gemeente en het Rode Kruis samen optrekken in het kader van de verhoging van de weerbaarheid vormt de inrichting van risico communicatie tafels om het risicobewustzijn van inwoners te vergroten en hen te helpen om hun voorbereiding op noodsituaties te verbeteren. Dit initiatief start in 2019 als pilot in de Schilderswijk en Transvaal en als het succesvol is, volgt uitrol over de hele stad. De visie op de zelfredzame burger en de initiatieven vanuit de samenleving zijn in de planvorming doorgevoerd.

Visie op bevolkingszorg

De gemeenten binnen Haaglanden hebben de wens uitgesproken om een organisatiestructuur te hanteren die het mogelijk maakt elk type incident te managen. Deze structuur borgt dat in iedere gemeente het bevoegd gezag 24/7, het nodige advies en ondersteuning ontvangt vanuit haar eigen organisatie. Onafhankelijk van de multidisciplinaire opschaling en onafhankelijk van het type incident moet het voor de gemeenten mogelijk zijn hun gemeentelijke organisatie op te schalen. Door incidenten op deze manier te benaderen ontstaat er meer flexibiliteit van de gemeentelijke organisatie en kunnen teams en medewerkers effectiever worden ingezet. De komende vier jaar wordt deze visie zowel binnen gemeente Den Haag als binnen andere gemeenten nader uitgewerkt.

Terrorismegevolgbestrijding (TGB)

Vanuit de gemeente Den Haag is in samenwerking met de VRH, politie, OM en NCTV een bestuurlijke uitwerking gemaakt op het gebied van terrorismegevolgbestrijding. Aan de hand van een aantal scenario's zijn de maatregelen, bevoegdheden en bestuurlijke besluiten (de zogenaamde sleutelbesluiten) in geval van een dreiging of incident met een terroristisch oogmerk in kaart gebracht. Voor ieder van deze scenario's is ook een (praktische) bestuurlijke agenda ontwikkeld en deze zijn bestuurlijk geïmplementeerd en geoefend. De komende periode volgt vertaling naar het tactische en operationele niveau. Dit betekent dat het thema terrorismegevolgbestrijding in de komende jaren de aandacht houdt in zowel de crisis- als de reguliere organisatie.

Cyber

De Nederlandse samenleving digitaliseert in hoog tempo. Ook hoort Nederland tot één van de meest gedigitaliseerde landen ter wereld. De Nederlandse samenleving en economie worden daarom steeds afhankelijker van een goed functionerende ICT-infrastructuur en –dienstverlening. Het toegenomen belang van ICT heeft als keerzijde dat uitval ervan direct gevolgen heeft voor maatschappelijke en bedrijfsprocessen. Het is daarom van groot belang snel en effectief te kunnen reageren op cyberincidenten. Een cybercrisis of -incident brengt specifieke uitdagingen met zich mee, vooral vanwege de dynamiek en maatschappelijke impact die een cybercrisis potentieel kan hebben.

Om ons actief voor te bereiden op wat we moeten doen bij een (dreigende) cybercrisis, zal in G4-verband, analoog aan de reeds bestaande handreiking Terrorismegevolgbestrijding (TGB), een Handreiking Cybergevolgbestrijding (CGB) worden ontwikkeld. De handreiking moet duidelijkheid geven over de rolverdeling bij dergelijke incidenten en over de instrumenten waarover het bestuur in die gevallen beschikt. Verder zal duidelijk worden welk netwerk van partners nodig is om dergelijke crises effectief te beteugelen.

Een dergelijke handreiking zal niet alleen de weerbaarheid bij crises verhogen, maar zal ook een beeld geven in het relevante netwerk in de stad en dus ook van de eventuele kwetsbaarheden, die zich in dat netwerk bevinden.

Vanuit het Haagse resilienceprogramma wordt geïnventariseerd hoe diverse infrastructuurvoorzieningen (zoals energie, telecommunicatie, drinkwater) met elkaar verbonden zijn en welke cascade-effecten kunnen ontstaan bij uitval van één van die voorzieningen. Dit cascade-effect duidt op het overslaan van verstoring van één deel van de infrastructuur naar andere delen. De versterking van deze kennis kan een positieve bijdrage leveren aan het trainen en oefenen van dit soort situaties.

Ambities 2019-2022

- Implementatie visie op bevolkingszorg;
- Nadere uitwerking terrorisme gevolgbestrijding;
- Continuïteit waarborgen van de kritische processen en producten van de crisisbeheersingsorganisatie;
- Het ontwikkelen van een handreiking cybergevolgbestrijding;
- Inzicht krijgen in het relevante netwerk bij cyberincidenten en eventuele kwetsbaarheden daarin.

Demonstraties

Bij het grondwettelijk beschermde recht op betogen staan drie elementen centraal: het element van gemeenschappelijkheid/collectiviteit (minimaal twee demonstranten), het element van openbaarheid (openbare plaatsen) en het element van meningsuiting (uitdragen van gedachten of wensen).

De behoefte om te demonstreren in Den Haag is groot, gezien de positie van Den Haag als internationale stad van vrede en recht en regeringscentrum van Nederland. Men wil zich graag verenigen en uiten over allerlei onderwerpen en kwesties bij de Tweede Kamer of diverse ambassades en internationale instellingen die hier in onze stad aanwezig zijn. De gemeente hanteert een ruimhartig beleid dat gericht is op het mogelijk maken van demonstraties en de eisen hiervoor zijn minimaal. Per jaar vinden er in Den Haag ongeveer 1.500 demonstraties en manifestaties plaats.

In de Haagse APV staat dat organisatoren van een demonstratie dit minimaal 4x24 uur van tevoren moeten melden. Het toetsingskader van demonstratie is de Wet openbare manifestaties (Wom). De Wom geeft de burgemeester bevoegdheden om demonstraties vooraf te beperken, preventief te verbieden of om tijdens demonstraties aanwijzingen te geven. Dit kan alleen als er vrees is voor wanordelijkheden, verkeersproblemen of de gezondheid. In Den Haag wordt terughoudend met deze bevoegdheden omgegaan. Het uitgangspunt van de gemeente Den Haag is om demonstraties slechts in het uiterste geval preventief te beperken. Er is de afgelopen jaren ook geen enkele demonstratie verboden. Niet iedere locatie is geschikt voor elke demonstratie. Mensen moeten ook de ruimte krijgen zich te onttrekken aan een demonstratieve uiting. In bijvoorbeeld drukke winkelgebieden en woonwijken kan er eerder zorg voor wanordelijkheden ontstaan door het risico op vermenging van demonstranten, tegendemonstranten en omstanders.

Het komt regelmatig voor dat partijen een demonstratie willen houden met als doel een tegengeluid te geven ten opzichte van een andere demonstratie. In het huidige klimaat lijken zowel links- als rechts-extremisme bezig aan een opmars. Tegendemonstraties worden net als iedere andere demonstratie getoetst aan de eerder beschreven doelcriteria. Uitgangspunt is dat er wordt gezocht naar mogelijkheden om de uiting te faciliteren binnen hoor- en zichtafstand van de andere demonstratie. Ter voorkoming van wanordelijkheden worden partijen daarbij waar mogelijk fysiek gescheiden (bijvoorbeeld door een gracht). Indien fysieke scheiding niet goed mogelijk is en/of er aanwijzingen zijn dat een partij uit is op confrontatie, kan er worden besloten partijen verder uit elkaar te laten demonstreren.

In 2018 heeft de gemeente een klantvriendelijker systeem van kennisgeving van een demonstratie geïntroduceerd, waarmee organisatoren hun kennisgeving op laagdrempelige wijze digitaal kunnen doen.

Ambitie 2019 – 2022

- Optimaal faciliteren van demonstraties, waarbij binnen de kaders die de Wom biedt, rekening wordt gehouden met belangen van burgers, bedrijven/instellingen en bezoekers.

Prostitutie

De gemeente zet zich in om de positie van sekswerkers te verbeteren en pakt misstanden hard aan. Het college evalueert in 2019 het beleid met partners en partijen uit het veld, waaronder SHOP, SPOT46, Stichting de Haven, de sekswerkers en belangenvereniging Liberty) en actualiseert waar mogelijk het prostitutiebeleid. Dit betreft niet alleen vrouwelijke sekswerkers, maar ook mannen en transgenders. De gemeente geeft uitvoering aan het prostitutiehoofdstuk van de APV, dat per 1 januari 2017 gewijzigd is. Daarbij is de model-APV van de Vereniging Nederlandse Gemeenten zoveel mogelijk gevolgd. Ruim acht jaar na het verschijnen van een eerste wetsvoorstel (2009) is sinds 2017 wederom een nieuw voorstel voor een prostitutiewet in voorbereiding. Ingevolge het huidige regeerakkoord zal de nieuwe prostitutiewet naar verwachting voorzien in een wettelijke basis voor lokale intakegesprekken met sekswerkers en in een vergunningplicht voor sekswerkers. Zodra de nieuwe prostitutiewet is aangenomen door de Eerste Kamer implementeert de gemeente deze wet voor zover de huidige regelgeving hiervan afwijkt.

Vergunde sector

Het aantal locaties in Den Haag waar een seksbedrijf kan worden geëxploiteerd betreft maximaal 85 vergunde bedrijven. Buiten die locaties staan de bestemmingsplannen dit niet toe. In de afgelopen jaren is er geen uitbreiding van het aantal vergunningen geweest en neemt het aantal vergunde seksbedrijven juist af. In 2018 zijn er ongeveer 330 ramen, 20 privéhuizen en enkele seksshops. Alle vergunninghouders van prostitutie-inrichtingen, escortbedrijven en sekswinkels moeten jaarlijks een nieuwe aanvraag doen om de vergunning eventueel te verlengen. Voorwaarde om de vergunning te krijgen is dat exploitanten sinds 2018 een bedrijfsplan hebben waarin staat hoe de ondernemer zorgt voor veilige, gezonde en hygiënische werkomstandigheden. Het college toetst deze bedrijfsplannen. In 2018 hebben alle exploitanten van vergunde seksinrichtingen goedkeuring gekregen voor hun bedrijfsplan (vooralnog behoudens die onderdelen die verwerking van persoonsgegevens van sekswerkers impliceren). Het HEIT controleert in samenwerking met de Haagse Pandbrigade alle seksinrichtingen met een vergunning minimaal zes keer per jaar. Naast controle van de clubs zijn de toezichthouders van het HEIT en de HPB dagelijks aanwezig in de raamprostitutiestraten en houden daar de toezicht. Elke vier jaar vindt een Bibob-toets plaats op alle vergunningen.

Niet-vergunde sector

Er is de afgelopen jaren sprake van een sterke groei van prostitutie die via websites en social media wordt aangeboden. Daarom wordt de handhaving capaciteit risicogestuurd ingezet waar vermoedens zijn van misstanden (waaronder mogelijke mensenhandel en uitbuiting, minderjarigheid dan wel illegale exploitatie) en krijgen klachten over overlast prioriteit. Dit kan leiden tot sluitingen van illegale seksinrichtingen. De Haagse Pandbrigade treedt in samenwerking met het HEIT op tegen prostitutie die in woningen wordt aangeboden. In de regel worden dwangsommen opgelegd of wordt bestuursdwang (het sluiten van de woning) aangezegd. Als een woning grotendeels of geheel

in gebruik is voor het aanbieden van prostitutie dan wordt ook een bestuurlijke boete opgelegd. Verder wordt gezocht naar manieren om signalen van mogelijke misstanden binnen het digitale prostitutieaanbod scherper te kunnen prioriteren. Hiervoor is samenwerking met de politie uiteraard van groot belang, evenals samenwerking met zorgpartners.

Aandachtspunt: privacyregelgeving

Zolang nog geen nieuwe prostitutiewet in werking is getreden, moet worden uitgegaan van de huidige juridische kaders. Dat betekent dat het bestuurlijk toezicht op de prostitutiebranche aanzienlijk wordt bemoeilijkt. Dit is het gevolg van een besluit van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), dat inmiddels door de rechter is bevestigd. Het houdt in dat de gemeente geen persoonsgegevens van sekswerkers mag verwerken (RIS 297632). Daarom is in de vergunde branche het instrument van het werkadvies middels intakegesprekken in 2017 gestopt. De gemeente kan exploitanten dus op deze manier niet tegemoet komen bij het signaleren van misstanden in hun seksinrichting. Het is dan ook van belang om alternatieven te ontwikkelen voor het vervallen van de intakegesprekken door het HEIT. Wat betreft de niet-vergunde sector betekent het besluit dat bestuurlijke handhaving van overtredingen van de APV door individuele sekswerkers niet mogelijk is.

Ambities 2019-2022

- Evaluatie prostitutiebeleid in 2019;
- Ontwikkeling van nieuw prostitutiebeleid;
- Jaarlijks minimaal zes keer controles in het kader van toezicht op alle legale, vergunde seksinrichtingen inclusief op bedrijfsplannen;
- Elke vier jaar vindt op alle vergunningen van seksinrichtingen een Bibob-toets plaats;
- Ontwikkeling van een alternatief voor het vervallen van intakegesprekken (contactmomenten met sekswerkers);
- Ontwikkeling van efficiëntere manieren voor controles in de onvergunde prostitutiesector, gericht op de aanpak van misstanden.

Evenementen

Den Haag wil doorgroeien als evenementenstad. Evenementen, groot en klein, verlevendigen de stad. Elke twee jaar kan het publiek een zgn. 'blockbuster', een grote publiekstrekker, verwachten. Het recent gerenoveerde Malieveld is een aantrekkelijke locatie geworden voor aansprekende artiesten. Variatie in type evenementen moet zorgen dat er voor elk wat wils is. De nieuwe uitgangspunten in het evenementenbeleid worden transparant, klantgericht en veilig. Het college ambieert een betere dienstverlening door het vereenvoudigen van de aanvraagprocedure. Dit geldt in het bijzonder bijvoorbeeld voor het doen van herhaalaanvragen via MijnDenHaag. Het streven is dat 75% van de vergunningen uiterlijk 1 maand voor de datum van het evenement wordt afgegeven.

In de nog te bouwen module voor evenementen wil het college graag meer informatie digitaal ontsluiten, zoals informatie van de gemeente over wegwerkzaamheden en andere evenementen. Het college wil de dienstverlening transparanter maken door het vaststellen, bekendmaken en actueel houden van het Haagse evenementenbeleid. De communicatie met organisatoren van evenementen is belangrijk. Het gemeentelijk centraal evenementenbureau speelt hierin een belangrijke rol. In een vroeg stadium adviseert het evenementenbureau op het gebied van geschikte locaties, geeft informatie over de bestaande subsidieregelingen en vervult een loodsfunctie binnen

de gemeente voor excellente dienstverlening. Dit moet het voor organisatoren gemakkelijker maken om een succesvol evenement neer te zetten.

De veiligheid van evenementen kan door het maken van goede afspraken met hulpdiensten en organisator zo goed mogelijk worden geregeld. Hierbij wordt rekening gehouden met lokale en internationale ontwikkelingen (bijvoorbeeld de impact van bewaken en beveiligen op evenementen) en het feit dat de politiecapaciteit niet onbeperkt inzetbaar is. GHOR Haaglanden is betrokken bij de beoordeling van de evenementenveiligheid. Gezien het substantiële dreigingsniveau in Nederland worden de komende jaren preventiemaatregelen in de openbare ruimte getroffen bij evenementen en bijzondere gebeurtenissen, om de veiligheid van het publiek zoveel mogelijk te waarborgen.

Ambities 2019-2022

- Een transparant en klantgericht verloop van aanvraagprocedures voor vergunningen;
- Veilig verloop van evenementen.

Jaarwisseling

Het college vindt een mooie en veilige jaarwisseling belangrijk. De afgelopen jaren is de jaarwisseling steeds rustiger en beheersbaarder geworden. De maatregelen die ieder jaar stadsbreed en op stadsdeelniveau worden ingezet hebben effect. De coördinatie van die maatregelen is belangrijk. Ook het adequaat optreden van de hulpdiensten en de inzet van goedwillende Hagenaars droegen daaraan bij. Dit resulteerde in een afname van schade en van ME-inzet.

Afgelopen jaren waren er telkens 23 officiële vuurwerkvrije zones. Deze zones worden zeer goed gerespecteerd. Er is sprake van een delicaat evenwicht tussen het aantal locaties waar geen vuurwerk mag worden afgestoken en de natuurlijke acceptatie van bewoners. De komende jaren zullen deze officiële vuurwerkvrije zones behouden blijven.

Tijdens de jaarwisseling 2017-2018 is er geëxperimenteerd met vrijwillige vuurwerkvrije buurten. Bewoners konden met elkaar afspraken maken over het niet afsteken van vuurwerk in hun straat of straten, rondom een pleintje of speeltuin of aangrenzend aan een park. Het gaat hierbij om een bewonersinitiatief waar burens onderling afspraken maken en er samen zorg voor dragen dat iedereen zich aan deze afspraken houdt. De gemeente en politie hebben hierin geen handhavende rol. Uitgangspunt is de kracht van de bewoners zelf. De gemeente heeft borden beschikbaar gesteld om het gebied waarvoor de afspraken gelden te kunnen markeren. Het college zal de komende jaren de inrichting van vrijwillige vuurwerkvrije zones steunen in wijken en buurten waar breed draagvlak is.

Het college is voorstander van een uitbreiding van het aantal vuurwerkshows. Feestelijke activiteiten, zoals de vuurwerkshow op de Hofvijver, moedigt het college aan.

Ambities 2019-2022

- Faciliteren van bewonersinitiatieven en activiteiten die de feestvreugde in goede banen leiden;
- Afname van geweldsincidenten tegen hulpverleners;
- Voorzetten van de inzet van de overlastwet;
- Bewonersinitiatieven vrijwillige vuurwerkvrije buurt verder door ontwikkelen o.b.v. evaluatie.

Voetbal

De afgelopen jaren hebben ADO Den Haag, de politie, het OM en de gemeente zich ingespannen om voetbal in Den Haag leuk en veilig te laten zijn. De samenwerking van de gemeente en politie met de veiligheidsorganisatie van ADO Den Haag verloopt goed. Beveiligingscamera's rondom het stadion zijn door de gemeente vervangen. Maatregelen konden in het afgelopen decennium steeds verder worden teruggeschroefd, bijvoorbeeld beperkende maatregelen rond de kaartverkoop, verstrekken van alcohol en toelaten van uitpubliek. De politie is zo veel mogelijk op de achtergrond aanwezig en vast inroosteren van ME-inzet bij de meeste wedstrijden behoort tot het verleden. Streven is om de politie-inzet te stabiliseren op minder dan 10.000 uur per jaar. Er wordt overlegd over de omstandigheden waaronder het eventueel mogelijk is om een laatste horde te nemen: het weer toelaten van uitsupporters bij de wedstrijden ADO Den Haag – Ajax en vice versa.

Ambities 2019-2022

- Voortzetten samenwerking met veiligheidsorganisatie ADO Den Haag;
- Stabiliseren politie-inzet tijdens wedstrijden op onder de 10.000 uur per jaar.

Verder vergroten van burgerparticipatie

Voor het realiseren van een veiliger Den Haag zijn de bewoners van de stad essentieel. De gemeente zet in op vergroting van burgerparticipatie, op alle mogelijke manieren. Daarom is het Actieplan Burgerparticipatie 2016-2020³ ingezet, waarin maatregelen zijn opgenomen om de Haagse kracht optimaal te benutten. Voor veiligheid geldt dat het college de komende jaren inzet op het in stand houden van de bewonersinitiatieven veiligheid (BIVs), Burgernet, Buurt Whatsappgroepen, en het verder uitrollen van BART! 2.0.

Burgernet

Burgernet is een samenwerkingsverband tussen gemeente, politie en burgers. Burgernet wordt ingezet om burgers actief te betrekken bij het opsporen van verdachte of vermiste personen. De burgers vormen hierbij de ogen en oren van hun wijk en dragen in belangrijke mate bij aan de heterdaadkracht. Dat bewoners graag een bijdrage leveren aan het oplossen van misdrijven in hun wijk of buurt blijkt wel uit hun enthousiasme om deel te nemen aan het platform Burgernet.

De teller staat inmiddels op ruim 34.000 deelnemers. Dat is 6,6% van het totale inwoners van Den Haag. Daarmee is de ambitie van het Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018 om het totaal aantal deelnemers te verhogen naar 30.000 ruimschoots gehaald. Dit resultaat is bereikt met veel en vooral gerichte acties en campagnes op lokaal en regionaal niveau. Burgernet leverde in 2017 aan 10% van de opgeloste zaken direct of indirect een bijdrage.

Het is van belang dat deelnemers kwalitatieve berichten blijven ontvangen om daarmee de politie en de gemeente te ondersteunen bij het oplossen van misdrijven en het creëren van een veilige leefomgeving. Eén van de ambities voor de komende periode is om 7% Burgernet deelnemers te behalen in alle stadsdelen. De verspreiding van digitale nieuwsbrieven moet deelnemers enthousiast houden en op de hoogte houden van het aantal opgeloste zaken en vermissingen.

Burgernet blijft zich verbeteren om zo ook onder de aandacht te blijven van zowel de huidige als nieuwe deelnemers. Digitale communicatiemiddelen en social media vergemakkelijken deze vorm

³ 'Actieplan Burgerparticipatie 2016-2020: Samen leven is samen kiezen en samen doen', RIS297284, juni 2017

van participatie. Zo is een nieuw burgernetstelsel, Burgernet 2.0, in ontwikkeling. In het nieuwe burgernetstelsel kunnen bij heterdaadssituaties en/of vermissingen foto's verstuurd worden van en naar de deelnemers. De deelnemers krijgen de mogelijkheid om foto's te versturen naar de politiemeldkamer. Daarbij gaat het dus niet alleen om het versturen van berichten door de politie, maar ook om reacties van burgers op die oproepen. Verder zullen ook social media vaker gebruikt worden om foto's, video's en tekst eenvoudiger te kunnen delen. De verwachting is dat zoekacties nog sneller succesvol zullen zijn door deze nieuwe mogelijkheden.

Ambities 2019-2022

- Jaarlijks speelt Burgernet in 10% van de opgeloste zaken een rol;
- Minstens 7% van de bewoners lid maken van Burgernet en het aantal verhogen naar 35.000 deelnemers;
- Het implementeren van Burgernet 2.0 met de mogelijkheid om video's en foto's te versturen van en naar de politiemeldkamer;
- Blijvende aandacht voor de kwantiteit en kwaliteit van de burgernetberichten/acties.

BART! 2.0

De politie en de gemeente Den Haag hebben in 2014 in het BART! project de handen ineengeslagen met als doel een eigentijds platform op te zetten voor een duurzame verbinding tussen overheid en burgers/ondernemers onderling, om zo gezamenlijk urgente en niet urgente leefbaarheid- en veiligheidsvraagstukken op te pakken. Nieuwe technologische mogelijkheden worden onderzocht om digitaal en interactief met bewoners te communiceren. Verschillende organisaties, CGI, TNO, TU Delft en TIGNL, hebben in kaart gebracht hoe burgers, gemeente en politie samen verantwoordelijkheid kunnen nemen voor het realiseren van een veilige en leefbare leefomgeving.

Naast Burgernet zijn buurtgroepen (via Whatsapp of via apps als Veiligebuurt.nl, Mijn Buur of Nextdoor) een goede manier om de buurt te verbinden. De gemeente Den Haag wil in de periode 2019-2022 de initiatieven uit de stad ondersteunen. Samen met de politie werkt het college aan een stadsbrede aanpak van buurtgroepen, via bijvoorbeeld Alerte Buren. Coördinatoren van buurtgroepen krijgen ondersteuning van het college waar dat kan, maar het initiatief moet bij hen liggen. BART! zal die ondersteuning verder versterken.

BART! draagt bij aan:

- Meer en betere meldingen van veiligheidszaken naar de politie;
- Minder woninginbraken en andere vormen van high impact crime door versterking heterdaadkracht;
- Verbetering van veiligheidsgevoel;
- Meer en betere (afhandeling) meldingen van leefbaarheidszaken naar de gemeente;
- Versterking van sociale cohesie in de buurt;
- Wijkagenten die via buurtgroepen bewoners handelingsperspectief kunnen geven, bijvoorbeeld door hen te attenderen op een inbraakgolf.

Ambitie 2019-2022

- In 2020 is een werkend prototype beschikbaar waarbij in ieder geval rechtstreeks verbinding kan worden gemaakt vanuit buurtgroepen met de meldkamer van de politie.

Bewonersinitiatieven veiligheid

De bewonersinitiatieven veiligheid, waarbij in de stad ongeveer 500 Haagse vrijwilligers actief zijn, zijn belangrijk voor een veilige en leefbare stad. Deze vrijwilligers hebben bijvoorbeeld een buurt- of nachtpreventie team of buurtinterventieteam gevormd, of zijn actief als straatvertegenwoordiger. De bewonersinitiatieven veiligheid surveilleren in eigen buurt. Zo dragen ze bij aan een betrokken, veilige en nette buurt. Met de wijkagent maken ze afspraken over op welke zaken zij letten, het tijdstip van surveilleren en het terugkoppelen. De bewoners initiatieven veiligheid dragen bij aan het gevoel van veiligheid, doordat ze oplossingen zoeken voor rotzooi op straat, kapotte straatverlichting, onverlichte woningen en achterpaden, niet afgesloten auto's en doordat ze veelal zichtbaar aanwezig zijn op straat. De bewonersinitiatieven veiligheid worden stedelijk gecoördineerd door de Dienst Publiekszaken. Bij het ontstaan van het initiatief wordt in overleg met het stadsdeel bekeken of er behoefte en draagvlak is in de wijk. De Dienst Publiekszaken heeft een subsidie beschikbaar als die behoefte en draagvlak voldoende zijn voor de eenmalige opstartkosten voor het aanschaffen van materialen, zoals kleding, kantooormateriaal, een website etc. De gemeente organiseert een stedelijk scholingsaanbod voor de bewonersinitiatieven veiligheid. Voorbeelden zijn cursussen op het gebied van reanimeren met de AED, EHBO, wettelijke kaders en het geven van preventie-adviezen aan medebewoners, bijvoorbeeld gericht op het tegengaan van woningbraak, overvallen en cybercriminaliteit.

Het college streeft naar uitbreiding van het aantal vrijwilligers. Daarbij heeft een representatieve vertegenwoordiging van verschillende leeftijdsgroepen de aandacht. De inzet van social media, waaronder Whatsapp, Twitter en Facebook, maakt het bereik van de Bewoners initiatieven Veiligheid groter. Ook de resultaten van BART! kunnen een bijdrage leveren aan modernisering van buurtpreventie. In een aantal stadsdelen zijn jongeren buurt preventie teams actief. Het jongerenwerk stuurt deze teams aan in overleg met politie en stadsdeel.

Ambities 2019-2022

- Voortzetting steun aan Bewoners Initiatieven Veiligheid;
- Uitbreiding van het aantal vrijwilligers en verbreding van de groepen die deelnemen aan de BIV's.

Communicatie

Communicatie kan een bijdrage leveren aan het verbeteren van het veiligheidsgevoel. Daarnaast heeft communicatie als doel het ondersteunen en waar mogelijk versterken van de veiligheidsaanpak in Den Haag. Risico- en crisiscommunicatie zijn opgenomen in de plannen van de VRH en maken daarom geen deel uit van deze paragraaf.

De communicatiestrategie voor 2019-2022 bestaat uit drie pijlers:

1. *Communiceren over maatregelen en resultaten*

De veiligheidscommunicatie over maatregelen en resultaten is gebiedsgericht. We zetten middelen, kanalen en netwerken in op een zo laag mogelijk schaalniveau, dichtbij en herkenbaar voor de doelgroep. De boodschap sluit daardoor in woord en beeld aan op de specifieke actuele veiligheidssituatie in de buurt. De gebiedsscan en leefbaarheidsscan geven hiervoor belangrijke aanwijzingen. Daarnaast zijn we als gemeente onderdeel van het gesprek in de buurt en luisteren we naar wat er speelt. Bewoners weten immers vaak het beste wat er speelt en wat nodig is om hun straat, buurt en wijk veiliger en leefbaarder te houden. Hiervoor zetten we de actieve personen in de wijk in, zoals wijkagenten, jongerenwerkers en accounthouders veiligheid. Afhankelijk van het onderwerp kiezen we een persoonlijke en herkenbare afzender. De ene keer is dat de wijkagent of de buurtwerker de andere keer de burgemeester, de stadsdeelwethouder of de stadsdeeldirecteur. Door te communiceren over de successen van het veiligheidsbeleid, de terugkoppeling van resultaten aan melders en een zichtbare inzet in wijken en buurten streeft het college ernaar de veiligheidsbeleving positief te beïnvloeden. Het communiceren over bestuurlijke maatregelen, zoals begrijpelijke en heldere communicatie met horecaondernemers over opgelegde straffen, krijgt aandacht om begrip te kweken voor de gevolgde werkwijze.

Uit onderzoek is gebleken dat mensen zich onveiliger kunnen gaan voelen als ze voortdurend over (on)veiligheid worden geïnformeerd. Het zoeken is dan ook naar een balans tussen transparantie en het juist doseren van informatie over (on)veiligheid. Maatwerk is ook hier het sleutelwoord. In veel gevallen is het voldoende om informatie op een toegankelijke manier beschikbaar te stellen voor degenen die er actief naar op zoek zijn. De gemeente heeft een breed palet aan middelen en kanalen tot zijn beschikking: wijk- en buurtkrantjes, diverse social media kanalen, de stadsdeelpagina's, stoepborden, bewonersbrieven, de digitale muurkranten, een speciale veiligheidspagina in de Stadskrant, de pagina www.denhaag.nl/veilig. De gemeente zoekt ook manieren om aan te haken bij bestaande digitale platforms van buurtbewoners, zoals door BART!2.0. Een belangrijk deel van de communicatie verloopt via persoonlijke contacten. Daarnaast dragen we actief bij aan Team West, het regionale opsporingsprogramma.

De resultaten en prestaties op het gebied van veiligheid worden ieder jaar in het kader van de planning- en controlcyclus en de jaarlijkse Veiligheidskaart gecommuniceerd met de gemeenteraad en zijn daarmee openbaar. De periodieke werkbijeenkomst veiligheid in de Commissie Bestuur is sinds de afgelopen collegeperiode een vast moment waarop wordt teruggeblikt en/of vooruitgeblikt op (beoogde) resultaten, trends en ontwikkelingen. Deze werkbijeenkomst is openbaar toegankelijk voor bewoners en ondernemers. De media doen hier verslag van.

2. Stimuleren van zelfredzaamheid en weerbaarheid

Veiligheid is gebaat bij zelfredzame en actieve inwoners. Ze zijn de ogen en oren van de wijk. Veiligheid is immers een zaak van ons allemaal; bewoners en ondernemers zijn tot op bepaalde hoogte zelf verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid. Daarbij houdt het college uiteraard oog voor kwetsbare groepen voor wie zelfredzaamheid niet vanzelfsprekend is. Onderdeel van de communicatiestrategie is het benadrukken van de eigen verantwoordelijkheid voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving en de middelen die men hiervoor heeft. Dit doet de gemeente bijvoorbeeld door het geven van preventie-adviezen ter voorkoming van overvallen en winkeldiefstal en cybercriminaliteit, het trainen van vrijwilligers uit de BIV's om die boodschap door te geven aan hun buurtgenoten en het stimuleren van deelname aan bijvoorbeeld de Buurt WhatsAppgroepen. Ook het stimuleren van de weerbaarheid van bewoners bij andere tegenslagen zoals extreem weer en uitval van vitale diensten krijgt aandacht. De vergroting van de zelfredzaamheid maakt bewoners en ondernemers weerbaar en draagt bij aan een verbetering van het veiligheidsgevoel.

3. Stimuleren van meldingsbereidheid

Zoals geschetst in de eerdere paragrafen zijn signalen van bewoners en ondernemers over misstanden onmisbaar, of het nu gaat om vermoedens van onoorbare praktijken, ondermijning, huiselijk geweld, misstanden die leiden tot woonoverlast of signalen van mogelijke radicalisering. Alle ogen en oren zijn onmisbaar, zeker die van onze eigen inwoners en ondernemers. Het college wil de meldings- en aangiftebereidheid van burgers en ondernemers vergroten. Het regionale plan van aanpak van de politie voor de vergroting van de meldingsbereidheid biedt hiervoor voldoende aanknopingspunten.

Het Meld- en Steunpunt woonoverlast vormt ook de komende jaren de centrale plek waar meldingen van bewoners, andere organisaties en toezichthouders over woonoverlast en onrechtmatig gebruik van gebouwen binnenkomen. Het college continueert haar inzet om de bekendheid van dit Meld- en Steunpunt te versterken; inwoners van Den Haag die via de gebruikelijke zoekmachines zoeken naar mogelijkheden om situaties van extreme woonoverlast te melden, worden stevast gelinkt aan het Meld- en Steunpunt Woonoverlast. Ook via de website van de gemeente Den Haag zijn het Meld- en Steunpunt Woonoverlast en de mogelijkheden om een melding te doen eenvoudig te vinden. Daarnaast besteedt het college geregeld aandacht aan de bekendheid via een stedelijke advertentiecampagne in de Haagse huis-aan-huisbladen (RIS299053).

Ook voor andere meldingen bij de gemeente geldt dat communicatie cruciaal is; terugkoppeling aan de melders en zichtbare acties, zoals de integrale handhavingsacties, dragen bij aan vergroting van de meldings- en aangiftebereidheid.

Bijlage 1 Financiën

Het Integraal Veiligheidsplan sluit aan op de programmabegroting 2019-2022, inclusief de financiële middelen die beschikbaar zijn gesteld in het coalitieakkoord 'Den Haag, Stad van kansen en ambities'. De plannen waarbij de nadruk ligt op openbare orde en veiligheid, worden uitgevoerd met de middelen opgenomen onder Programma 4, meer specifiek onder de activiteit Bestrijding onveiligheid (BSD). Deze bijlage bevat geen informatie over de andere activiteiten binnen programma 4. De twee financieel meest omvangrijke zijn de bijdragen aan de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) voor Brandweer en rampenbestrijding en Strandveiligheid. De VRH heeft een eigen meerjarig beleidsplan (RIS300425).

Het voorliggende plan is een *Integraal Veiligheidsplan*. Veel (veiligheids-)problemen in de stad kunnen alleen effectief worden aangepakt door samenwerking van alle betrokken gemeentelijke onderdelen en portefeuillehouders. Dit brengt met zich dat de financiële middelen voor de uitvoering van de beschreven plannen niet alleen uit programma 4 komen, maar ook uit andere programma's van de programmabegroting, namelijk programma 8 Zorg, Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid (aankpak huiselijk geweld, aankpak overlast door verwarde personen, prostitutiebeleid, aankpak straatintimidatie); programma 9 Buitenruimte (gemeentelijke handhavers, aankpak gevaarlijke honden); programma 11 Economie (evenementenbeleid, cyber security/stimuleren kennisontwikkeling en innovatie publiek private samenwerking); programma 13 Stadsontwikkeling en wonen (woonoverlast) en programma 14 Stadsdelen, Integratie en Dienstverlening (bestrijding polarisatie, burgerparticipatie) en Overhead.

Bestrijding onveiligheid (BSD)

Bedragen in euro

	2019	2020	2021	2022
Lasten	16.225.000	16.129.000	16.108.000	16.108.000
Baten	3.609.000	3.609.000	3.609.000	3.609.000
Saldo	12.616.000	12.520.000	12.499.000	12.499.000

Bron: Meerjarenbegroting 2019-2022 gepubliceerd op <http://financien.denhaag.nl/>

De activiteit Bestrijding onveiligheid (BSD) uit de programmabegroting 2019-2022 vormt de basis voor deze paragraaf. Onder deze activiteit zijn de specifiek voor openbare orde en veiligheid bestemde budgetten opgenomen, met uitzondering van de overheadbudgetten voor bijvoorbeeld salarislasten leidinggevenden, huisvesting en ondersteunende functies. De in de tabel opgenomen bedragen zijn inclusief de middelen die in het coalitieakkoord beschikbaar zijn gesteld.

Inzet middelen coalitieakkoord

In het coalitieakkoord 2018-2022 'Den Haag, Stad van kansen en ambities' is voor de periode 2019-2022 € 1,7 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor veiligheidsspeerpunten van de burgemeester. Onderstaande tabel toont hoe deze middelen in 2019 worden ingezet voor de speerpunten van het Integraal Veiligheidsplan.

Bedragen in euro

Inzet middelen coalitieakkoord 2019-2022	Bedrag
Speerpunt 1: Versterking weerbaarheid van de stad	1.100.000
Speerpunt 2: Intensivering Haagse aanpak huiselijk geweld	100.000
Speerpunt 3: Aanpak ondermijning	450.000
Speerpunt 4: Aanpak overlast door verwarde personen	50.000
Totaal	1.700.000

Inzet budgetten Bestrijding onveiligheid (BSD)

De inzet van de beschikbare middelen wordt ieder jaar herijkt op basis van de actuele veiligheidsproblematiek. Ook de inzet van de personele capaciteit wordt bepaald op basis van de actuele veiligheidssituatie. Dit is de reden dat we hier alleen de jaarschijf 2019 presenteren. In de programmabegroting 2019-2022 zijn de extra rijksmiddelen voor de aanpak van jihadisme (zgn. Versterkingsgelden) en voor de aanpak van ondermijning niet opgenomen. Deze extra middelen zijn om die reden ook niet opgenomen in onderstaande tabel.

Bedragen in euro

Inzet budgetten Bestrijding onveiligheid (BSD) 2019	Lasten	Baten
Speerpunt 1: Versterking weerbaarheid van de stad	1.341.000	-
Speerpunt 2: Intensivering Haagse aanpak huiselijk geweld	304.000	-
Speerpunt 3: Aanpak ondermijning (incl. HEIT)	2.196.000	-
Speerpunt 4: Aanpak overlast door verwarde personen	85.000	-
Spoor 1: Aanpak van High Impact Crimes	2.585.000	-
Spoor 2: Gebieds- en probleemgerichte aanpak in wijken en buurten	2.426.000	-
Kerntaken en personeel	3.502.000	1.235.000
Samenwerkingsverbanden:		
- Veiligheidshuis	1.588.000	265.000
- RIEC	824.000	735.000
- Bureau Gemeentelijk Crisismanagement	474.000	474.000
- Bureau Regioburgemeesters	900.000	900.000
Totaal	16.225.000	3.609.000

De onder 'Bestrijding onveiligheid' geraamde baten zijn voornamelijk bijdragen vanuit het Rijk voor de samenwerkingsverbanden. De activiteiten van deze samenwerkingsverbanden maken geen deel

uit van het Integraal Veiligheidsplan. De samenwerkingsverbanden stellen eigen jaarplannen en jaarverslagen op. Het zijn regionale en landelijke samenwerkingsverbanden die (administratief) onder de gemeente Den Haag vallen, in haar rol als centrumgemeente. Onder kerntaken is € 0,92 miljoen geraamd voor legesinkomsten.